

15 minuts of Fame

Maja Ehrenreich, Line Andersen, Rosa Tighe, Julie Vabø,
Lærke Nedergaard og Karen Møller
Vejleder: Jan Krag Jacobsen, Ruc hus 05.1, 1. semester
2005

Indholdsfortegnelse

Problemfelt.....	4
Problemformulering.....	4
Disposition.....	4
Kritisk gennemgang af teoretikere.....	5
Afgrænsning.....	6
Metode.....	7
Projektforløb.....	8
Dimensionsforankring.....	9
Indføring til reality-tv.....	9
Sociologisk samt psykologisk baggrund for analysedelen.....	11
Befolkningsmassen.....	11
Janteloven.....	13
Det offentlige og det private.....	14
De tre samfundstyper.....	16
Det moderne gennembrud.....	17
Det moderne samfund/modernitet.....	18
Kulturel frisættelse i det moderne samfund.....	18
Det refleksivt moderne samfund.....	19
Risikosamfundet.....	19
Tillid og intimitet.....	21
Samfund, fællesskab og anonymitet.....	22
Neotribes.....	23
Livsstil.....	24
Offermentalitet.....	25
Identitet, selv biografi og selvfortælling.....	27
Selviscenesættelse.....	28
Selvopfattelse.....	30
Narcissisme.....	31
Det postmoderne og det senmoderne samfund.....	33
Postmodernisme.....	34
Vores samlede teoretiske udgangspunkt for interviewdelen.....	35
Interviewforløb.....	36
Analyse af interviews med A og de øvrige deltagere.....	38
Første gang deltagerne hørte om programmet.....	39
Motivation for deltagelse.....	40
Fællesskab.....	42
Deltageres tanker om konsekvenserne før programstart.....	44
At være sig selv.....	46
Offermentalitet.....	47
Spotlyset.....	49
Konsekvenser efter reality-showet.....	50
Planer for fremtiden.....	52

Konklusion.....	52
Summary of “15 minuts of Fame”	54
Litteraturliste.....	55
Internet adresser	56
Bilag 1	57
Abstract	57
Bilag 2.....	58
Udskrift af interview med A	58

Problemfelt

I dagens Danmark, er reality-tv blevet en integreret del af vores samfund. I takt med at der kommer flere og flere reality-shows har almindelige mennesker fået en mulighed for at blive et kendt ansigt. Med andre ord er Andy Warhol's profeti om *15 min of Fame* blevet en realitet. Vi undrer os over, hvad der ligger til grund for at stadig flere tilsyneladende har så udbredt et behov for at deltage i reality-programmer, samt hvorfor der ikke har været fokus på dette tidligere. Vi vil undersøge følgende:

- Hvad var deltagernes motivation og forventninger i forbindelse med at stille op?
- Hvad ville de opnå?
- Hvorfor havde de lyst til at deltage, når det var uvist om konsekvenserne vil blive negative eller positive?
- Har deres liv ændret sig efterfølgende?
- Har de fået indfriet deres forventninger?

For at få besvaret ovenstående spørgsmål, vil vi interviewe en række personer, der har medvirket i reality-shows, for derefter at analysere deres udtalelser ud fra en sociologisk og psykologisk teoribaggrund.

Problemformulering

Hvorfor vælger nogle at deltage i reality-programmer? Hvad var deres motivation og hvordan har det påvirket dem?

Disposition

- Kort introduktion til reality-tv.

- Gennemgang af teorierne, de samfundsmæssige og de psykologiske.
- Analyse af interviews ud fra psykologiske og samfundsmæssige teorier.
- Konklusion

Kritisk gennemgang af teoretikere

Vores problemstilling har lagt op til, at vi inddrager teoretikere, der beskæftiger sig med psykologi og sociologi. Det har været en svær proces, at beslutte hvilke teoretikere der var relevante for vores projekt. Vi startede ud med at læse litteratur omkring ungdomskultur, men fandt det ikke brugbart, da vi ønskede at interviewe både yngre samt ældre personer. Dernæst søgte vi litteratur der omhandlede reality-tv, men dette var svært at finde, da emnet er relativt nyt. Vi fandt dog nogle bøger omhandlede reality-tv som koncept, men det vi søgte var litteratur om reality-deltagere samt de sociologiske og psykologiske aspekter. Indenfor dette område, fandt vi kun en bog der var anvendelig. Vi valgte derfor til sidst, at anvende generelle teorier om psykologi og sociologi, og se disse i sammenhæng med reality deltagere.

Vi har for overblikkets skyld valgt, at introducere de væsentligste teoretikere:

- Helene Jansen cand psyk. og Stefan Lock Jensen aut.cand.psyk., har skrevet bogen ”Se, jeg er på” (udgivet i 2003). Bogen omhandler menneskets iscenesættelse igennem reality-shows set fra både en psykologisk og en sociologisk synsvinkel.
- Henrik Jensen, (1947-) er lektor og cand.phil. ved Roskilde Universitetscenter og har skrevet bogen ”Ofrets århundrede”. Bogen fokuserer på individets offermentalitet set på baggrund af det sidste århundredes hændelser og store forandringer i samfundet. Henrik Jensen er derfor yderst relevant at benytte som en af vores sociologiske teoretikere.

- Aksel Sandemose er ophavsmand til janteloven, og vi har derfor valgt at benytte hans teorier om denne.
- Jens Rasmussen er professor i Pædagogisk Sociologi ved DPU, vi har valgt at benytte enkelte kapitler omhandlende modernitet, fra hans artikel *Skolen i samfundet*.
- Anthony Giddens er født i 1938 og sociolog. Han er en af de mest fremtrædende personer inden for modernitetens sociologi og har beskæftiget sig med de fleste emner inden for samfundsstrømninger i den vestlige verden.
- Zygmunt Bauman (1925-) har i sine bøger bl.a. beskæftiget sig med emner indenfor sociologi.
- Torben Hanson skriver i bogen "Selviscenesættelse" om psykologi og sociologi. Sigmund Freud (1856-1939), psykolog, der udviklede sin egen psykoanalyse, som dannede grundlag for videre forskning, mange år fremover. Vi har valgt at benytte hans teori omkring narcissisme.
- Lyotard og Beaudrillard er franske filosoffer, der begge har sat deres præg på diskussionen omkring senmodernitet og postmodernitet.
- Lars Løvlie er norsk professor og har skrevet tekster omhandlende de postmodernistiske træk i samfundet.

Afgrænsning

Vi har i denne opgave valgt at fokusere på baggrunden for folks deltagelse i reality-programmer, samt hvad de efterfølgende har fået ud af at medvirke. Grunden til at vi netop har valgt dette emne er, at vi undrer os over hvorfor, der er så meget fokus på selve reality-programmerne, frem for årsagen til hvorfor så mange har lyst til at deltage, og hvad de opnår. Ydermere har vi overvejet følgende emner, men grundet

begrænsninger mht. opgavens omfang, har vi valgt ikke at beskæftige os med nedenstående som selvstændige emner:

- Reality-programmers manipulation af deltagere
- Mediernes behandling og fremstilling af deltagere under og efter programmet/showet.
- Reality-tv's udvikling.
- Seernes opfattelse af reality-programmer.
- Hvad er talent?

Metode

Vores projekt er bygget op omkring empiri på baggrund af teori. Vi har i vores teoridel, som udgør den første del af projektet, fokuseret på de psykologiske og sociologiske aspekter, som begge gør sig gældende i valget omkring deltagelse i reality-shows. Vi har bevidst valgt at bringe mange forskellige teoretikere ind over emnet, for derved at skabe en diskussion teoretikerne imellem, samt bringe vores egne overvejelser ind i billedet. Empirien er baseret på interviews af tidligere deltagere i forskellige reality-shows. Disse interviews er tilrettelagt efter div. teorier og vores egne tanker omkring, hvorfor folk vælger at deltage i reality-shows. Vi har forsøgt at afprøve de påstande, vi er kommet frem til gennem teoridelen. Aspekterne kommer i spil i analysedelen, som udgør den anden og sidste del af vores opgave.

Da vores empiri-del, vores interviews, spiller en stor rolle i opgaven, har vi lagt vægt på det interviewtekniske. Et interview er mere end bare en almindelig samtale. Det er vigtigt, at man forholder sig til de forskellige måder, disse "samtaler" kan foregå på. Dette afhænger af, hvad formålet er, og hvad man ønsker at bruge

resultatet til. Projektet er, som tidligere skrevet, bygget op omkring en række interviews med deltagere fra reality-programmer. Den læringsproces, som det har været at foretage disse interviews, har derfor været en vigtig del af projektforsløbet. Vi har ud fra vores projekt valgt at gøre brug af formen *kvalitativ* undersøgelse, der bygger på dybdegående individuelle svar fra forholdsvis få personer. Vores mål har således ikke været at lave et repræsentativt projekt, der giver et billede af menneskers generelle erfaringer med reality-shows, men derimod at lave et projekt der bygger på enkelte personers udtalelser. Grunden til valget af den kvalitative metode, frem for den kvantitative, er at vi fandt denne metode mest interessant i forhold til vores problemstilling. En *kvantitativ* undersøgelse kunne være foretaget ved eksempelvis at anvende spørgeskemaer rettet mod en masse deltagere med forskellige baggrunde, men derved ville vi ikke have opnået så personlige svar. Desuden ville en kvantitativ metode kræve, at vi på forhånd havde konkluderet nogle svarmuligheder, hvilket ikke var vores hensigt. Selvom vi har valgt at anvende den kvalitative undersøgelse, har vi alligevel forsøgt at få en vis repræsentativitet mht. alder, køn og programtype blandt de medvirkende. Grunden til dette er, at vi gerne vil belyse forskellene mellem de forskellige medvirkendes deltagelse. Vi ville dog gerne have haft nogle flere kvindelige medvirkende, men det var ikke muligt at opnå kontakt med dem i tide. Til gengæld har vi formået at få en spredt aldersfordeling blandt de mandlige medvirkende.

Projektforsløb

Vi lagde ud med at læse bogen, *Se, jeg er på* af Helene Jansen og Stefan Lock Jensen. Efter gennemlæsning, havde vi fået et solidt indtryk af, hvor vi ville hen med vores opgave.

Herefter delte vi os op i tre undergrupper, hvilket vi fandt naturligt ud fra vores emne; en interviewgruppe, en psykologigruppe og en sociologigruppe. Baggrunden for dette valg var, at vi ville have alle aspekter af vores projekt i spil med det samme. Vi har interviewet seks personer, hvoraf vi har udvalgt et hovedinterview, som vi har udskrevet og vedlagt som bilag til opgaven. Til analysedelen har vi inddraget citater fra fire af de resterende interviews. Disse forefindes på bånd som bilag.

Vores opdeling i grupper, fungerede efter hensigten og de emner grupperne hver i sær havde beskæftiget sig med, supplerede hinanden godt. Analysedelen kom til at afspejle de respektive aspekter.

Dimensionsforankring

Vi vil dække to dimensioner; *tekst og tegn* og *subjektivitet og læring*. På baggrund af interviewdelen i vores opgave mener vi, at vores projekt i væsentlig grad anvender analyse og beskrivelse af tekster som metode til at behandle det formulerede problem. Herved vil vi dække dimensionen *tekst og tegn*.

Dimensionen *subjektivitet og læring* vil vi dække ved at projektets hovedproblem er formuleret i forhold til subjektets dannelse, ageren og tænkning

Indføring til reality-tv

I løbet af de seneste år er reality-tv blevet en populær genre i den vestlige kultur, og fik sit danske gennembrud i 1998 med "Robinson ekspeditionen". Denne genre har sine rødder i dokumentarprogrammet. Vi synes, det er hensigtsmæssigt at dele programmerne op i to typer af reality; gameshows og ducosoaps.

Reality-genren er en kombination af forskellige elementer. Fakta og fiktion blandes sammen ved, at der gøres brug af forskellige film- og fortællertekniske virkemidler, resultatet bliver en iscenesat virkelighed. På samme måde bliver grænserne mellem det offentlige og private mere utydelige, fordi de offentlige medier går ind og overskrider grænserne for privatlivets fred. Herved får seerne et indblik i deltageres liv. Reality-tv er først og fremmest underholdning, men programmerne har også til dels en informativ side, hvilket oftest kommer til udtryk i docusoaps. Reality-programmernes seere kan enten være passive eller aktivt deltagende. Den aktive deltagelse kommer primært til udtryk i gameshows. Her går seeren ind og bliver aktiv, når denne for eksempel afgiver sin stemme via sms, eller deltager i en diskussion om programmet på Internettet.

Gameshows er opbygget som konkurrencer, hvor deltagerne kan vinde en præmie. Denne præmie er oftest en betydelig pengesum, men den kan også være den eneste ene eller en anden form for gevinst. Strukturen af programmerne er ofte den samme. Deltagerne er isoleret fra omverdenen, mens de bliver optaget eller overvåget, og de skal i mange tilfælde løse forskellige opgaver. Efterhånden som programmet skrider frem, bliver de stemt ud en efter en. Deltagerne castes af dem der står bag programmet, og det er derfor ikke tilfældigt, når der opstår intriger og konflikter personerne imellem. Det er hvad tilrettelæggerne ønsker, da dette netop udgør underholdningsværdien. Igennem disse konflikter håber man ligeledes på at vække den skriftlige presses opmærksomhed. Eksempler på gameshows er programmer som *Big Brother*, *Paradise Hotel* og *Popstars*.

Docusoaps er den slags reality-programmer, der fokuserer på almindelige menneskers liv i dagligdagen. De er opbygget som serier eller følgetoner. Eksempler på disse programmer er *48 timer*, *Livet er fedt* og *Efterlyst*. Den væsentligste forskel mellem docusoapen og gameshowet er, at virkeligheden er iscenesat i gameshowet, hvor den i docusoapen, i langt højere grad, er forsøgt skildret som den er.

Vi har i denne opgave udelukkende valgt at fokusere på gameshows¹.

Sociologisk samt psykologisk baggrund for analysedelen

Gameshows er efterhånden blevet den mest udbredte og fortrukne form indenfor reality-tv.² Dette skyldes antageligvis befolkningens stigende lyst til letfordøjelig underholdning i en stresset og krævende hverdag. For at klare sig i konkurrencen om seerne, hopper producenterne med på bølgen. Med andre ord udbydes der hvad der bliver efterspurgt. Medierne konstruerer en iscenesat virkelighed, hvor æstetik og fiktion bliver afløst af faktion og show.³

Det er dog ikke kun underholdningsværdien der tæller. Mange ser også muligheden for at realisere sig selv og sine drømme gennem deltagelse i et reality-program. Det er en mulighed for det ukendte og almene menneske, der via deltagelse opnår, om ikke mere, så en snert af hvad det vil sige at være et kendt ansigt i offentligheden. Det handler i allerhøjeste grad om identitet. I reality-tv får man muligheden for at iscenesætte sig selv og sit eget liv og derved skabe en tilfredsstillende livsstil og selvbiografi.⁴

Befolkningsmassen

Der findes mange teorier omkring menneskets udvikling i samfundet. Henrik Jensen beskriver denne udvikling i bogen *Ofrets århundrede*, hvor han bl.a. tager udgangspunkt i samfundets indflydelse på befolkningsmassen.

---

¹ www.faktalink.dk/doc/publish.phd?linknavn=realhelephsessid

² Anne Jerslev "Vi ses på Tv" s. 28

³ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 10 øverst

⁴ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 9 nederst

Henrik Jensen beskriver befolkningsmassens udvikling gennem tre perioder. Først omtales bondesamfundet, hvor størstedelen af befolkningen tilhørte diverse grupper og fællesskaber. Der var klare grænser for hvad det enkelte menneske kunne opnå i livet, hvilket stavnsbåndene er et tydeligt eksempel på. Dernæst omtales de ideologiserede masser i industrisamfundet. Da industrien vandt frem omkring renæssancen kom det enkelte menneske i fokus i langt højere grad end tidligere. Den svenske socialpsykolog Johan Asplund kalder udviklingen, der fandt sted mellem disse to samfundsformer for *individuering*.⁵ Kravene blev større, og individets udvikling og bidrag til samfundet, skabte forventninger til den enkelte om at kvalificere sig og skabe kompetencer, sociale såvel som faglige. Disse var kravene til den enkelte i det samfund, der bevægede sig længere og længere hen imod det velfærdssamfund vi kender i dag.⁶ Johan Asplund mener desuden, at mennesket som individ altid skal ses i forhold til det samfund og den tid han eller hun har levet i/lever under.⁷

Den sidste periode Henrik Jensen omtaler, er vores samfund i dag, det medierede massesamfund, hvor medierne og kommunikation spiller den største rolle i forhold til massen og udviklingen af identitet.⁸

Medier og kommunikation kan også ses i sammenhæng med vore dages reorganisering af tid og rum.⁹ Dette har Anthony Giddens beskæftiget sig med i bogen *Modernitet og selvidentitet*. I det præmoderne samfund betragtede man tid og rum på en helt anden måde, end man gør i dag, og man fulgte i langt højere grad naturens og dagligdagens vante gang. Den diametrale modsætning er vore dages ekstreme fokusering på tidspunkter og klokkeslæt. Der hersker ingen tvivl om, at tid

---

⁵ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 22 midt

⁶ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 223 øverst

⁷ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 22 midt

⁸ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" s. 331 øverst

⁹ Anthony Giddens "Modernitet og selvidentitet" s. 33 nederst

er penge, og det er nu blevet muligt at udnytte alle døgnets 24 timer til sidste sekund. Et aktuelt eksempel herpå, er Danske Banks nyeste reklame, der gør opmærksom på at banken, som stort set alle andre institutioner, kan benyttes både dag og nat. I modsætning til tidligere tider, er det via medierne muligt at arbejde, handle og kommunikere over ekstremt store afstande, uden at være fysisk tilstede i samme rum. Mediernes rolle ses tydeligt i globaliseringen.. F.eks. er der via Internettet skabt et verdensomspændende forum for social aktivitet, nationerne imellem.¹⁰

Janteloven

Janteloven er en af de største forhindringer danskerne må overvinde, for at kunne skille sig ud fra massen. Den blev opfundet af Aksel Sandmose i 1933, og lyder således¹¹:

Du skal ikke tro, du er noget.

Du skal ikke tro, at du er lige så meget som os.

Du skal ikke tro, at du er klogere end os.

Du skal ikke bilde dig ind, at du er bedre end os.

Du skal ikke tro, at du ved mere end os.

Du skal ikke tro, at du er mere end os.

Du skal ikke tro, at du duer til noget.

Du skal ikke le ad os.

Du skal ikke tro, at nogen bryder sig om dig.

Du skal ikke tro, at du kan lære os noget.

---

¹⁰Anthony Giddens ”Modernitet og selvidentitet” s. 34 øverst

¹¹ Aksel Sandmose ”En flyktning krysser sitt spor” s. 79

I bund og grund handler janteloven om, at man ikke skal give udtryk for, at man tror på sig selv. Dette har præget den danske mentalitet siden lovens opfindelse. I de seneste år, har jantelovens gyldighed dog været på tilbagetog. Hvor det førhen var ilde set at stille sig frem og tilkendegive, at man er en unik og talentfuld person, er det i dag blevet mere acceptabelt. Et godt eksempel på dette er, at der for nylig under prisuddelingen *Zulu Awards*, blev foretaget en iscenesat ”sprængning” af Janteloven. Dette viser også, at det medierede samfund vi lever i, har stor betydning for vores forhold til Janteloven. Selvom indflydelsen fra loven er blevet mindre, eksisterer den stadig under overfladen i danskernes bevidsthed.

For at kunne deltage i reality-programmer, er det nødvendigt at tro på sig selv, hvis man har ambitioner om at vinde. Herved viser de deltagende, at de ikke lader sig påvirke af Janteloven. De løber derfor en risiko for at blive hængt ud af seerne, da danskerne som før skrevet, endnu ikke helt har frigjort sig fra Jantelovens bestemmelser.

Det offentlige og det private

I Danmark er det naturligt, at man fra barnsben har sit eget private rum. ”Det private” har flere betydninger, og vi har valgt at betragte det som den enkelte persons privathed. De fleste har deres eget værelse, mens de bor hjemme hos deres forældre, og når tiden kommer til at flytte hjemmefra, finder de mange en bolig, hvor de har deres eget værelse. Disse private fysiske rum er ikke blot ramme for privatheden, men handler også om at individet bygger et indre rum af sikkerhed i sit eget liv. Det er et privat sted, som giver mange mennesker en fornemmelse af ro i et

samfund under konstant forandring, hvor kravet om samfundsmæssig og offentlig involvering er stigende¹².

Der er dog også risiko for at blive *for* privat. Dette sker, hvis man ikke formår at skabe sociale kontakter, hvilket kan medføre ensomhed. Det kræver altså social kompetence at begå sig i det offentlige rum. Dette forudsætter evnen til at skabe sin selvfortælling og derigennem iscenesætte sig selv. Det moderne menneske er derfor afhængigt af offentligheden for ikke at blive *for* privat¹³.

Den engelske socialkonstruktionist John Shotter beskriver, hvor vigtigt det er at have ”en stemme” i verden for at føle sig i live som aktivt individ. At føle at man ”er noget”, betyder at man, ifølge Shotter, er en aktiv og legitim deltager i et socialt fællesskab¹⁴.

I dagens Danmark er man som individ nødt til at deltage i det offentlige liv. Den moderne informationsteknologi gør det i dag muligt at deltage i diverse sociale fællesskaber hjemme i privaten. Det kan eksempelvis ske telefonisk eller via Internettet. Vi er altså kommet til et punkt i samfundsudviklingen, hvor det private og det offentlige er ved at smelte sammen.¹⁵ Et eksempel på at grænserne er brudt ned imellem det offentlige og det private, kan illustreres ved den stigende lyst til at opsætte et kamera i sit private hjem, og sende ens liv ud til offentligheden via Internettet. Der er stort set ingen grænser for hvad de medvirkende vælger at udstille.

---

¹² Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: ”Se, jeg er på” s. 88

¹³ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: ”Se, jeg er på” s. 85

¹⁴ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: ”Se, jeg er på” s. 89

¹⁵ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: ”Se, jeg er på” s. 92

De tre samfundstyper

En anden måde at beskrive den samfundsmæssige udvikling på, kan være ud fra socialpsykologen David Riesman's teorier om samfundstyper¹⁶. Han beskriver i bogen *The lonely Crowd* fra 1950 tre forskellige *socialkarakterer* i det vesteuropæiske samfund; den *traditionsstyrede*, der tilhører det feudale samfund, den *indrestyrede*, der tilhører det borgerlige samfund og den *andenstyrede* tilhørende det medierede massesamfundet. Først finder vi den *traditionsstyrede* socialkarakter, der regerede i tiderne til og med middelalderen. Middelalderssamfundet bar præg af traditioner og stabilitet. Dernæst den *indrestyrede* socialkarakter, der prægede det borgerlige samfund. Nøgleordene er her ekspansivt samfund, forøget social mobilitet og svækkede traditioner. Folk udviklede sig i en mere individuel retning, men var stadig tro overfor deres rødder. Den type der præger samfundet i dag er den *andenstyrede* socialkarakter. Folk flytter fra land til by og fødselshyppigheden falder, da børn ikke længere er en forudsætning for at overleve. Ifølge Riesman er der her tale om en befolkningsgruppe der fokuserer på samtiden frem for fortiden. Den *andenstyrede* er præget af omskiftelighed, grundet samfundets hastige forandring. Individet udvikler et stort behov for positiv opmærksomhed og bekræftelse, såsom succes og anerkendelse. Opmærksomheden skal give personen følelsen af at skille sig ud.¹⁷ *Det er karakteristisk for den andenstyrede at han agerer som om der hele tiden er et tv-kamera i gang i nærheden*¹⁸ Forudsætningen for at kunne opnå dette er, at han udad til viser, at han følger med tidens trends. Med andre ord må han iscenesætte sig selv.¹⁹ Denne iscenesættelse må nødvendigvis ske i det offentlige forum for at opnå den ønskede bekræftelse fra omgivelserne.

---

¹⁶ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" s. 53 midt

¹⁷ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" s. 358, øverst

¹⁸ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" citat, s. 358 øverst

¹⁹ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" s. 54-58.

Det moderne gennembrud

I den før-moderne verden herskede det traditionsbundne samfund, hvor den enkeltes relationer til det samfund han levede i, var tæt forbundne. Det udenforstående blev som udgangspunkt anset for fremmed og fjendtligt, med andre ord en trussel.

Idehistorisk brød det moderne frem i oplysningstiden i midten af 1700-tallet. Filosofien spillede før gennembruddet en central rolle for opfattelsen af mennesket og samfundet. Selvet blev i denne periode set på som det *transcendentale selv*; en filosofisk, abstrakt og tænksom størrelse, der stod udenfor det samfundsmæssige liv.²⁰ Filosofien var meget optaget af at opstille retningslinier for skabelsen af det enkelte menneske. Disse retningslinier var baseret på etik og moral.²¹ Fornuften og logikken var i centrum, hvilket også kommer til udtryk i Descartes opfattelse af menneskelig eksistens, hvor han udtalte: *Jeg tænker, derfor er jeg*. Descartes præsenterede ideen om at selvet og den ydre verden var dybt adskilte, der var tale om dualisme, med det subjektive og tænksomme selv på den ene side og den objektive verden på den anden.²² Ved 1900-tallets begyndelse fik selvet en ny betydning. Man så nu ikke længere verdenen og selvet som to adskilte ting, men selvet som en væsentlig del af verdenen, opstået gennem kommunikation mellem mennesker. Den traditionelle filosofi mistede sin status og nye teorier kom til udtryk, som en afløsning af den traditionstro før-moderne periode. Selvet blev nu en del af dagligdagen, med de mange forskellige skiftende krav og muligheder. Det sociale selv blev født.²³

---

²⁰ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 40 midt

²¹ Jens Rasmussen "modernitet" s. 19

²² S.G hjemmeside www.leksikon.org

²³ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 41 midt

Det moderne samfund/modernitet

*Modernitet refererer til de sociale livs- og organisationsformer, der voksede frem i Europa omkring det 17. århundrede og fremefter og som efterfølgende blev mere eller mindre verdensomspændende i deres betydning.*²⁴ Moderniteten er en betegnelse for den periode, hvor samfundet var præget af vækst, dynamik og forandringer hovedsageligt på det industrielle plan. Dette medførte økonomisk fremgang både i det offentlige og i det private, hvilket fik konsekvenser for individet og dets omverden. Mere specifikt betød dette mere frihed og flere muligheder for den enkelte i en verden, der var bygget op omkring kapitalismen.²⁵ Det var dog stadig den patriarkalske familie der dominerede²⁶.

Kulturel frisættelse i det moderne samfund

Kulturteoretikeren og pædagogikprofessoren Thomas Ziehe (1947-) karakteriserer det moderne ved teknokrati, hvor samfundet styres af embedsmænd og akademikere, men hvor filosofi, ideologi og normer ikke har nogen betydningen. Denne opfattelse af samfundet kalder Ziehe for *kulturel frisættelse*²⁷. Uden normer og traditioner virker mennesket umiddelbart meget frit, men det er ikke helt uden omkostninger. Med friheden tilføres hvert menneske også et stort ansvar for deres eget liv. Eftersom normerne angiveligt er nedbrudt er der ingen andre end os selv, som kan forme vores liv. Der er med andre ord frit valg på alle hylder hvad enten det gælder livsstil, arbejde eller holdninger. Vi står over for utrolig mange valg, og det kan til tider være svært at overskue for den enkelte. Mennesket er derfor tvunget til at reflektere over sine muligheder og sin identitet.

---

²⁴ Anthony Giddens "Modernitetens konsekvenser" s. 9 midt, citat

²⁵ Anthony Giddens, "Samtaler med Anthony Giddens" s. 98 midt

²⁶ Anthony Giddens "Samtaler med Anthony Giddens." s. 122 midt

²⁷ Jens Rasmussen "modernitet" s. 19

Det refleksivt moderne samfund

Ifølge Thomas Ziehe og den engelske sociolog Anthony Giddens øges refleksiviteten igennem den kulturelle frisættelse. Grundet traditionernes tilbagegang og de mange muligheder tvinges folk til at vælge livsstil, med andre ord bliver livet et refleksivt projekt for den enkelte.²⁸

Den tyske sociolog Nicklas Luhmann beskriver det stigende behov for refleksivitet som en erstatning for det modernes "sikkerheder" i form af normer og traditioner.²⁹

En anden tysk sociolog Ulrik Beck mener også, at vi befinder os i det refleksivt moderne³⁰. Han mener, at vi lever i et risikosamfund, da vi ikke længere har en grundlæggende fornuft i form af fælles værdier og normer.

Risikosamfundet

Ifølge Ulrich Beck blev industrisamfundet, gennem den kulturelle frisættelse i det moderne samfund, afløst af risikosamfundet. Den udvidede industri havde medført en øget risiko for miljø- og sundhedsfarer, som en konsekvens af menneskelig virksomhed.³¹ Risikosamfundet er i høj grad et samfund, der bærer præg af det individuelle menneske. Mediernes fremstilling af ofre, i det daglige, påvirker også i høj grad samfundsbilledet hos den enkelte. Man bliver dagligt mindet om alle de risici, der er en del af den verden, der omgiver os. Følgelig forstærkes menneskets fascination af ulykke, tragedie mv. der bunder i den forestilling, at vores verden er på randen af den ultimative katastrofe.³² De store risici i samfundet påvirker i høj grad selvopfattelsen hos individet. Den konstante angst gør, at folk i højere grad

---

²⁸ Anthony Giddens "Modernitet og Selvidentitet" s. 14 midt

²⁹ Jens Rasmussen "modernitet" s. 26

³⁰ Jens Rasmussen "modernitet" s. 27

³¹ Henrik Jensen: "Ofrets mentalitet" s. 47

³² Henrik Jensen: "Ofrets mentalitet" s. 48

tænker på sig selv, med andre ord øger angsten narcissismen og egoismen hos den enkelte.³³ Desuden bliver det i livet væsentligt ikke at lade sig styre af sin angst. Man skal udadtil vise, at man har kontrol over sig selv og sit liv, og at man ikke lader sig underkue. Man må forsøge at begå sig på bedste vis i et konkurrencebetonet samfund, hvor det er den enkeltes opgave at skabe en tilfredsstillende livsstil og selvfortælling.³⁴ Med hvert valg vi træffer, hører en risiko, da det helt og holdent bliver vores eget valg, uden faste retningslinier.

I modsætning til Ulrich Beck mener Anthony Giddens ikke, at vores samfund i dag er præget af angst, i lige så høj grad, som tidligere samfund. Han mener dog, at vi stadig lever med angsten i livet. Den primære forskel er, at angsten kommer til udtryk på anden vis end tidligere. Anthony Giddens mener ikke, at angst er forbundet med risici og farer, han beskriver derimod angsten som en del af vores indre. Angsten sættes således ikke i forbindelse med udefrakommende risici og farer, såsom de katastrofer vi gennem medierne får indprentet. Hvor Giddens taler om angst på det ubevidste plan, mener Ulrich Beck at angsten er fuldt ud bevidst.

Om det er den indre eller den ydre angst vi lader os styre af er uvist. Men et er sikkert, vi præges alle af angsten i dagligdagen. Specielt den ydre angst kommer til udtryk i disse tider, hvor bl.a. terror og klimaændringer truer med at eliminere vores trygge rammer. Da vi i vores opgave bl.a. beskæftiger os med reality-deltagernes angst for negativ respons, har vi valgt at benytte Ulrich Bechs teorier i analysedelen. Vi ser det som en ydre påvirkning af deltagerne, da angsten er rettet mod samfundets reaktion overfor den enkelte. I forbindelse med denne angst er det nødvendigt at individet udviser tillid til andre og offentligheden for overhovedet at kunne fungere som et normalt menneske i vores vestlige verden.

---

³³ Henrik Jensen: "Ofrets mentalitet" s. 49

³⁴ Henrik Jensen: "Ofrets mentalitet" s. 50

Tillid og intimitet

Tillid er et grundlæggende fænomen for personlighedens udvikling ifølge Giddens³⁵. Når et barn kommer til verden opstår der en meget stærk form for tillid gennem barnet og moderen, faderen eller en tredje omsorgsperson. Denne tillid spiller en betydelig rolle for individet.

Hvor man før i tiden så en fremmed som en fjende, ser man i det moderne en fremmed, som en person man ikke kender. Man bliver nu nødt til at vise tillid og åbne sig op for andre mennesker, for at komme frem i verden og realisere sig selv.³⁶

Der er dog ikke kun personer imellem at tillid skal eksistere. Det er også en nødvendighed at have en vis tillid til offentligheden, hvilket er en forudsætning for al praktisk engagement³⁷. Vi må med andre ord, have tillid til os selv, andre mennesker og offentligheden for at udføre handlinger. Ifølge Giddens er tillid et middel i interaktion med de abstrakte systemer i offentligheden.³⁸

De abstrakte systemer er systemer bestående af enhver form for ekspertviden, denne viden kan overføres fra ét individ til et andet³⁹. De abstrakte systemer indeholder også symboler, som er udvekslingsmidler, såsom penge, der har en standardværdi.

For at få en bedre forståelse af den tillid, der nødvendigvis må være til de abstrakte systemer i offentligheden, giver Giddens et konkret eksempel i sin bog. Det handler om en person, der forsøger at undgå kunstige tilsætningsstoffer. Men hvis personen ikke dyrker alt, hvad hun eller han spiser, så må vedkommende nødvendigvis have tillid til, at leverandørerne af ”økologisk mad” skaffer de bedste produkter.

---

³⁵ Anthony Giddens ”Modernitetens konsekvenser” s. 11

³⁶ Anthony Giddens ”Modernitetens konsekvenser” s. 104 nederst

³⁷ Anthony Giddens ”Modernitetens konsekvenser” s. 11

³⁸ Anthony Giddens ”Modernitetens konsekvenser” s. 12

³⁹ Anthony Giddens ”Modernitetens konsekvenser” s. 278

Det samme kunne måske siges om deltagelsen i reality-shows. Der må eksistere en form for tillid til hele ideen bag showet og til producenterne. Uden den tillid, synes det ikke realistisk at overveje deltagelse i et show.

Lad os antage at et reality-program skulle handle om overvægtige menneskers kamp mod kiloene. Det er en oplagt mulighed for en overvægtig person at deltage, og samtidigt få forøget sin livskvalitet. Men blot fordi man er overvægtig, betyder det ikke, at man straks ville melde sig. Det er vores overbevisning, at der først må etableres tillid til hele reality-genren. Især også til de eksperter, der er tilknyttet showet, som i vores eksempel ville være ernærings- og motionseksperter og hvad der ellers måtte være af fagfolk tilknyttet et reality program til at rådgive deltagerne.

Samfund, fællesskab og anonymitet

Samfundet er i dag præget af konstant forandring, hvilket stiller store krav til det enkelte menneske om at kunne omstille sig. Konsekvensen er, at alle hele tiden søger efter en ny og bedre identitet, der kan indfri deres behov for, som menneske, at blive bekræftet.⁴⁰ I og med, at samfundet er under permanent forandring, må de yngre generationer ty til medierne og hinanden for tilegnelsen af de nødvendige sociale kundskaber, frem for forældregenerationen. Med andre ord bliver generationskløften større og større.⁴¹ De fleste ønsker at være en del af et fællesskab, og at kunne identificere sig med bestemte grupper, men samtidig er der frygten for at blive opslugt af massen og dermed blive anonymiseret.⁴² Zygmunt Bauman skriver i bogen *Fællesskab* om hvordan størstedelen af alle mennesker ønsker at tilhøre en form for fællesskab. Dette fællesskab fungerer som et fristed, hvor vi kan være os selv og føle os trygge. Men hvis man vil være en del af de fællesskaber, der reelt

---

⁴⁰ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" nederst s. 44

⁴¹ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" øverst s. 45

⁴² Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" s. 328, andet afsnit

eksisterer i dag, er der en pris at betale; friheden og individualitetens pris. Den sociale sikkerhed øges, men man risikerer at forsvinde i mængden, og derved ikke opnå den opmærksomhed og erkendelse vi alle higer efter⁴³. Som følge heraf er det moderne menneskets identitet kommet mere og mere i fokus. Der stiles mod at skabe en individuel og meningsfuld identitet og derved skille sig ud fra mængden⁴⁴, men paradoksalt nok har man stadig behov for fællesskabet.

Neotribes

Nogle teoretikere mener, at identitetsprocesser er blevet så frie for individet, at der er tale om *lifestyle shopping*⁴⁵.

Identitetsskabelse kan ses ud fra to perspektiver. Et er hvor meget af vores identitet vi selv kan skabe, og noget andet er hvor meget vores omgivelser er med til at "give" os en identitet. Det at skabe identitet er bl.a. blevet et spørgsmål om at iscenesætte sig selv på en bestemt måde. Men det handler i lige så høj grad om at skabe et tilhørsforhold til andre grupper af mennesker. Zygmunt Bauman har i den forbindelse også beskrevet en form for fællesskab, han kalder *neotribes*.

Disse *neotribes* er som regel sociale bevægelser, hvor individer kan identificere sig med andre. Sammen skaber man fælles historier. Det fungerer i abstrakt forstand som et rum, hvor det at vise sig frem og vise sin stil, bliver et vigtigt aspekt af ens selvidentitetsudvikling. Man kan ikke kun skabe sin selvfortælling ud fra egen refleksion, man bliver nødt til at være i samspil med andre.⁴⁶

Den engelske sociolog Kevin Hetherington beskriver også hvordan disse fællesskaber kan udformes. Nogle mennesker søger udfordringer i hverdagen. De

---

⁴³ Zygmunt Bauman "Fællesskab" s. 8-11.

⁴⁴ Helene Jansen og Stefan Lock "Se jeg er på" s. 10 midt

⁴⁵ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: "Se, jeg er på" s. 75

⁴⁶ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: "Se, jeg er på" s. 76

grænsesøgende vil ofte være dem, der synes deres hverdag er for banal, rutineret eller føles uautentisk. Ved at indgå i en ekstrem/anderledes *neotribe* kan man i en periode få udlevet nogle anderledes oplevelser, der fungerer som et udviklingsrum. Fællesskaberne er anderledes, men ikke i en sådan grad, at de er direkte uvelkomne i samfundet⁴⁷. Det er dog ikke hvilket som helst fællesskab, der kan fungere som et udviklingsrum for et individ. Hvis fællesskabet er organiseret omkring tanker og emner, som individet på ingen måde kan forholde sig til og ikke ønsker at efterleve, opnår det ikke denne funktion.

Det er Hetheringtons overbevisning, at man ved at indgå og deltage i disse ekstreme fællesskaber kan ændre sin identitet og sociale position, og derefter vende tilbage til det samfundsmæssige liv som en ny person⁴⁸. Det er ikke for at flygte fra samfundet, men for at få inspiration til nye retningslinier.

Livsstil

Livsstil er blevet en del af hverdagen i næsten samme grad, som kaffe er det for den danske befolkning. Medierne fokuserer utrolig meget på livsstil, og man kan næsten ikke tænde fjernsynet, uden at de fleste programmer handler om livsstil, hvad enten det gælder et boligprogram, hvor en lejlighed skal istandsættes eller overvægtige mennesker på kur. Vi bliver præsenteret for et nyt ideal dagen igennem og med alle de muligheder for fornyelse, er det svært at stille sig tilfreds, med det man har.

Den stigende interesse eller fokusering på livsstil kan også mærkes på Internettet. Ved at skrive *lifestyle* på Google, kom søgeresultatet næsten op på 138.000.000 sider!

---

⁴⁷ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: "Se, jeg er på" s. 81

⁴⁸ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen: "Se, jeg er på" s. 81

Ordet livsstil dækker imidlertid, ifølge Giddens, over noget langt mere fundamentalt, der kan defineres som et mere eller mindre integreret sæt af praksiser, man følger som individ. Det er ikke kun fordi disse praksiser opfylder nyttemæssige behov, men de bidrager også til selvfortællingen⁴⁹. Vi har alle sammen en lang række rutiner i vores hverdag. Nogle elsker at stå tidligt op om morgenen. Disse mennesker kaldes almindeligvis A-mennesker, hvorimod B-mennesker har svært ved at stå op. Dette er beskrivelser af fundamentale rutiner, men disse rutiner kan ændre sig gennem livet grundet vores refleksive selv⁵⁰. Livsstil består af rutiner, som er inkorporeret i vores tøjvaner, spisevaner, handlemåder, fortrukne mødesteder mv. Men alle disse rutiner, kan ligesom menneskers morgenvaner, ændre sig da selvidentiteten, ifølge Giddens, er af mobil karakter⁵¹.

I løbet af en dag træffer et ethvert menneske mange små valg: Hvad skal jeg have på? Hvad tid skal jeg gå for at nå toget? Skal jeg tage toget eller bussen eller en tredje mulighed? Det er rutiner, som ikke blot handler om hvordan man handler, men også hvem man gerne vil være.⁵²

Offermentalitet

Henrik Jensen påstår i sin bog, at vi alle bærer rundt på en offermentalitet, der grunder i samfundsudviklingen gennem det 20 århundrede. Og at vi alle bevidst eller ubevidst bruger offermentaliteten til at forme vores identitet. Mange ser offerrollen som en mulighed for at skille sig ud fra massen og sætte sig selv i centrum.⁵³

Henrik Jensens definition på et offer er: *Offermentaliteten er et fuldgyldigt udtryk for den mere iøjnefaldende, men identitetsmæssigt svagere, et mere udsat og*

---

⁴⁹ Giddens: "Modernitetens konsekvenser" s. 100

⁵⁰ Giddens: "Modernitetens konsekvenser" s. 101

⁵¹ Giddens: "Modernitetens konsekvenser" s. 101

⁵² Giddens: "Modernitetens konsekvenser" s. 101

⁵³ Henrik Jensen "Ofrets Århundrede" nederst s. 14.

ængsteligt individ end i tidligere samfund.” Det svækkede individ er et resultat af en svækket kollektiv moral, som igen er et produkt af samfundsmæssig individualisering⁵⁴

I den vestlige kultur, er det ifølge Henrik Jensen, efterhånden blevet legitimt at lægge moralen på hylden, smide hæmningerne og stille sig selv til skue offentligt.

Dette kommer eksempelvis til udtryk i TV 3's nyeste reality satsning *Paradise Hotel*. Her skifter deltagerne partnere som håndklæder, og stiller hele deres krop, samt følelsesliv til offentligt skue. Dette havde været uhørt for bare fyrré år siden.

Kan offermentaliteten/rollen ses i sammenhæng med reality deltagere? Er de ubevidste ofre? Er de ofre for noget inden i; ofre for følelser, svagheder, drifter, drømme, instinkter, energier eller bare tørst som Henrik Jensen udtrykker det.

Er det derfor, at man den dag i dag synes det er acceptabelt at udstille sig selv på landsdækkende tv? Er der en sammenhæng med offermentaliteten? For hvis det går galt, hvis man er pinlig, gør dumme ting mv. er man jo bare et ”offer” for en af de overstående ting. Ifølge Henrik Jensen grunder dette i at børn i dag fra de er helt små bliver påvirket af samfundsmentaliteten, til at det i vores vestlige samfund er legalt at fralægge sig et hvert ansvar for sine handlinger.⁵⁵

Individualiseringen i samfundet kan bl.a. ses ud fra mediernes store fokus på fremstillingen af ofre. Individualiseringen giver således det almene menneske mulighed for, for en stund, at skille sig ud, gøre sig interessant og dermed opnå opmærksomhed og anerkendelse. Der er i høj grad tale om narcissisme og egoisme, da det er vejen frem, hvis man vil nå sit mål.⁵⁶ Dette er Giddens midlertidig uenig i, da han ikke mener, at narcissisme er blevet mere udbredt.

---

⁵⁴ Henrik Jensen, ”Ofrets århundrede” nederst s. 15

⁵⁵ Henrik Jensen ”Ofrets Århundrede” midt s. 15

⁵⁶ Henrik Jensen ”Ofrets Århundrede” midt s. 43

Identitet, selv biografi og selvfortælling

De fleste reality-programmer handler om almindelige mennesker og deres identitet. Det handler ikke kun om den enkelte, tv-programmerne når også ud til tilskuerne hjemme i dagligstuen. Programmerne kan indeholde hændelser eller episoder, som påvirker seeren, der bevidst eller ubevidst, kommer man til at reflektere over ens liv og identitet.⁵⁷

Vores identitet falder i tråd med vores forhold til omgivelserne, så hvis ikke vores forhold fungerer efter hensigten, må vi ændre vores historie.

I vores moderne samfund er der behov for at kunne beskrive hvad selvet og identitet er og betyder.

Det narrative, altså det fortællende, spiller en vigtig rolle når en persons identitet skal formes og præsenteres for omverden.⁵⁸ Man har som individ selv mulighed for at vælge sin historie, og det er op til den enkelte at vælge, hvordan han eller hun vil fremstå alt efter, hvilke muligheder, der byder sig i de givende situationer. Nogle fortællere kan være så ivrige efter at fortælle en specifik historie, at de udelukker alle de andre fortæller muligheder til rådighed.⁵⁹ Selvfortællingen, eller en persons historie, er både fortidig og fremtidig.

Den narrative kan også vælge at styre sine historier helt selv, ved at gøre sine "tilskuere" opmærksomme på hvordan en historie skal betragtes. Denne historie desuden afhængig af, hvordan den fortælles og af hvilke øjne der ser på den. Denne form for perspektivering er magt til handling i vores verden.⁶⁰

Mennesker ændrer hele tiden deres historier alt efter hvem de er sammen med, og tilpasser derigennem deres identitet. En historie kan kun ses som gyldig, hvis den

---

⁵⁷ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" s. 9 nederst

⁵⁸ Helene Jensen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" side 47 nederst.

⁵⁹ Helene Jensen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" side 49 nederst

⁶⁰ Helene Jensen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" sid 51 nederst

stemmer overens med det der skete før, og det der sker efter historien er fortalt. Hvis dette er tilfældet, vil man også blive anset som en troværdig person af andre. Selvfortællingen, eller selvberetningen, skal kunne bekræftes, da den fortælles i sociale situationer. Det er derfor nødvendigt, at historien bakkes op, ellers har den ingen værdi. Det er desuden en nødvendighed at have et publikum, at kunne fortælle sine historier til. Det man fortæller fungerer ikke som sociale kontekster, hvis man ikke kan fortælle det til ens sociale omgangskredse. Derved mister historierne sin funktion som identitetsskabende socialt handlingsredskab.

Selviscenesættelse

Gennem selvfortællingen iscenesætter vi os selv. Fremførelsen er sat i scene af os selv og er samtidig med til at skabe os.⁶¹ For at vi kan tale om selviscenesættelse, skal vi arbejde med vores egen selvopfattelse og omgivelsernes bekræftelse af denne. Selviscenesættelsen begynder indefra,⁶² og den er ikke kun præget af den opfattelse vi har om os selv, men i høj grad også påvirket af den opfattelse andre har om os. Vi har behov for at vores egen opfattelse bliver bekræftet af andre og det gør vi ved at lade andre mennesker bedømme os.

Hvis der ikke er en lighed mellem de to opfattelser vil dette give anledning til rollespil, identitetsforstyrrelser og imageproblemer.

Vi spejler os i andre mennesker, hvilket er en form for realitetstestning, der sikrer at vores selvopfattelse er i overensstemmelse med realiteten.⁶³

Konsekvensen ved at spejle sig i andre, kan blive at vores selvopfattelses og selvværd ikke mere bestemmes af os selv, men af vores omgivelser. Hvis vi ændre vores selvopfattelse skal denne "godkendes" af de personer, der spiller en central

---

⁶¹ Helene Jensen og Stefan Lock Jensen "Se jeg er på" side 48 øverst

⁶² Torben Hanson "Selviscenesættelse" side 27 midten

⁶³ Torben Hanson "Selviscenesættelse" side 31 øverst

rolle i enkeltes liv. En ændring i selvopfattelsen, kunne være at skulle medvirke i et reality-program. Her bliver man udstillet, og det er vigtigt at ens nærmeste godkender, det der foregår, så man kan blive bekræftet i ens foretagende.

Iscenesættelsen har hermed dobbelt funktion, den kan både overbeviser os selv og vores omgivelser om vores selvfortælling.⁶⁴

Man kan føre omgivelserne bag lyset, ved at foregive at være en person, der egentlig ikke stemmer overens med sin egen selvopfattelse.⁶⁵ Dette kan ske i reality-programmer, hvor kameraerne kunne tænkes at have indflydelse på deltageres ageren. Dette kan give anledning til ”skuespil” eller en facade man har oppe det meste af tiden, således at ens medspiller eller seeren, der følger med i programmet, kender faktisk ikke personens sande identitet.

Hele tankegangen omkring iscenesættelse er den kognitive psykologiske tese: ”*at vi mere eller mindre er aktive konstruktører af os selv og vor omverden*”.⁶⁶

Den kognitive psykologi, studerer processer hos mennesker, der behandler perception, hukommelse, tænkning samt sprog. Teorien interesserer sig for, hvordan mennesket tolker og forsøger at skabe mening i de ydre stimuli. Den måde vi tolker vores tidligere handlinger på, har indflydelse på vores fremtidige handlinger og adfærd. Den psykologiske teori prøver at skabe mening i de indtryk vi medtager.

Nye indtryk eller begreber bliver gjort forståelige ved at blive placeret i et skema, som individet allerede har inde i hoved fra andre oplevelser og her vil de nye begreber give størst mening.⁶⁷ Man kan forklare det kort ved at etableringen af os selv sker ved erfaringer, indtryk og andre sansedata.⁶⁸

---

⁶⁴ Torben Hanson ”Selviscenesættelse” side 31 nederst

⁶⁵ Torben Hanson ”Selviscenesættelse” side 26 og 27

⁶⁶ Torben Hanson ”Selviscenesættelse” side 32 midten

⁶⁷ ”Psykologi håndbog” 2003

⁶⁸ Torben Hanson ”Selviscenesættelse” side 32 midten

Selvopfattelse

Selvopfattelse er den proces, hvor individet oplever og beskriver sig selv.

Vores tanker om os selv, er fænomener som selv-billedet, jeg-billedet, identitet og jeg-opfattelsen. Når man bliver betragtet udefra af andre, er der tale om fænomener såsom personlighed, karakter, jeg, ego og selv.

Selvopfattelsen bliver dannet gennem de ovenstående fænomener, og former således individet som person, herunder; intelligens, viden og de tillærte færdigheder individet får skabt. Disse omfatter endvidere individets karakter i form af, udseende, begrænsninger, værdier, holdninger, følelser samt mål.⁶⁹ Ethvert menneske arbejder gennem selvrefleksion på at skabe en definition af sig selv. Selvopfattelsen kan for overblikkets skyld, inddeles i tre kategorier. Den første kategori omhandler viden om dig selv, denne viden kan være rigtigt eller forkert. Den anden kategori indeholder en bearbejdning af det første punkt, altså om det er godt eller dårligt at du er den person du er. Den sidste kategori fastlægger en persons ageren. Dette fastlægges på baggrund af den viden og bearbejdning som tidligere er foregået. Med andre ord er selvopfattelsen baseret på en beskrivende og en evaluerende del.⁷⁰ Foruden selvopfattelsen indeholder individet endvidere en selvbiografi, som spiller en stor rolle for dennes udvikling. En persons selvbiografi omfatter fortidens handlinger i tilbageblik: *Hvis nu bare jeg havde gjort sådan eller sagt således...* Dette kan bearbejdes vha. en form for regression, hvor man forsøger at bringe sit indre barn tilbage. Ved at tænke på noget traumatisk der tidligere er sket, kan man tale, støtte eller give gode råd, til sit indre barn. Derved kan individet bearbejde de ovenstående følelser og tanker fra barndommen. Selvbiografiens vigtigste punkt er således, at hjælpe individet med at ligge fortiden bag sig.⁷¹

---

⁶⁹ Torben Hanson "Selviscenesættelse" side 32 øverst

⁷⁰ Torben Hanson "Selviscenesættelse" side 32 nederst

⁷¹ Anthony Giddens. Modernitet og selvidentitet side 91 midten.

Narcissisme

Sigmund Freud (1856 – 1939) var ophavsmand til psykoanalysen. Denne teori omhandler en opdeling af psyken i tre dele et id, et over-jeg og et jeg. Id'et er den ubevidste del, der indeholder drifter og lyster. Over-jeg'et er en funktion der er delvis bevidst og ubevidst, her behandles moral og normer. Jeg'et er den del af psyken, der står i midten. Jeg'ets opgave er at holde en fornuftig balance imellem id'et og over-jeg'et. Hvis der i bevidstheden opstår belastet materiale som jeg'et ikke kan håndtere, vil dette blive hevet ned i id'et, blive ubevidst og derefter fortrængt. Dette materiale skader psyken på den måde, at hvis det dukker op i bevidstheden igen, vil det forsage psykiske problemer. Dette kan ske, hvis balancen mellem over-jeg'et, jeg'et og id'et er ustabil.

Freud opsætter i forlængelse af psykoanalysen teorier omkring selvopfattelse herunder narcissisme.

Narcissisme opstår allerede i de spæde år. Det skyldes, at over-jeg'et i den helt tidlige alder bliver en for stor og dominerende del af personligheden. For høje forventninger og ambitioner fra forældrenes side kan fremprovokere dette. Barnet har i de tidlige udviklingsfaser brug for at den primære omsorgsperson giver slip, ellers har barnet ikke mulighed for at udvikle sig selv og sine egne behov. Hvis den primære omsorgsperson i disse faser giver slip på barnet for hurtigt, eller på den anden side har svært ved at give slip, kan der opstå problemer for barnet senere i livet, hvor denne kommer til at fokusere overdrevet på sig selv. I den forbindelse opstår der følelser af afmagt, fuldkommenhed og angst, for ikke at leve op til egne forventninger. Der er med andre ord, tale om en narcissistisk personlighed.⁷² I sit voksne liv vil narcissismen komme til udtryk i følelser af utilstrækkelighed og disse kan medføre mindreværdskomplekser.

---

⁷² Sigmund Freud om Narcissisme og skizofreni.
www.teorier.dk/tekster/sigmund_freud_narcissisme_og_skizofreni.php

Det ændrede samfund og familie billede gennem de seneste årtier, har været med til at ændre det psykologiske billede af narcissisme. I dag er opdragelse general individuel og frisindet, og i en konkurrencebetonede og fortravlede hverdag, lærer børn hurtigt, at det lønner sig at ”være på”. Det er derfor, blevet mere normalt at iscenesætte sig selv, da det starter helt fra barnsben. Dette er med til at skabe udbredt narcissisme og egoisme.

Narcissisme gør mennesket meget selvoptaget og en sådan person oplever sig selv som noget enestående. En narcissist, interesserer sig generelt ikke for andre mennesker, slet ikke hvis der ingen beundring er for hans person. Han har en stærk misundelse overfor mennesker, der kan eller har noget særligt, som han ikke selv besidder. Dertil har en narcissist meget svært ved at indgå i faste og forpligtende forhold til andre mennesker, han indgår i stedet, i flere overfladiske forhold. Dette kommer blandt andet til udtryk gennem hans sexliv, som er præget af mange skiftende partnere. Disse forhold er mangelfulde, da han er bange for dybere kontakt med andre og for at miste selvkontrollen.

Han engagerer sig ofte i ting hvor, han kan opnå andres bekræftelse. Der opstår mindreværds komplekser når han er i modgang, hvorimod storhedsvanvid tager over, når han får succes. Han mangler en dybere mening med tilværelsen, og opsøger derfor lystoplevelser og stimulanser, der kan give intensitet og fornyelse i hverdagen. En narcissistisk person har et ambivalent forhold til nærhed. På den ene side frygter han det, mens han på den anden er dybt afhængig.⁷³

Profilen på en deltager fra et reality-show stemmer godt overens med den ovenfor beskrevne narcissist. I programmerne gælder det om at være på, og gøre opmærksom på selv sig, være så egoistisk at man i sidste ende, er den som opnår mest opmærksom og omtale. Det gælder om hele tiden at have selvkontrol og hele tiden sætte sig selv højest.

---

⁷³ <http://www.nwtpsych.dk/artikler.asp?vis=artikel&artikelid=70&side=1>

Da en narcissist, som sagt, opsøger nye og spændende stimulanser, kan reality-tv være en oplagt mulighed, for at opnå dette. Her bliver man stadig præsenteret for nye udfordringer og oplevelser samt nye mennesker man skal forholde sig til. I denne opsatte virkelighed har narcissisten den perfekte mulighed for at udstille sig selv, konstant være i centrum og modtage den beundring han higer efter.

En narcissist oplever andre mennesker som værende rekvisitter i dennes selviscenesættelse. De tjener hver især specifikke roller, og er således med til skabe den narcissistiske persons selvoplevelse. I reality-programmer bliver man sat ind, som en brik i et spil. Hver deltager har en rolle de skal udfylde, og på den måde får narcissisten afprøvet sin personlighed, ved at være i samspil med de andre deltagere.

Det postmoderne og det senmoderne samfund

Der er mange samfundsorienterede teoretikere, der proklamerer at vi i vores samfund i dag står over for en ny epoke. En ny tid hvor vi bevæger os væk fra det moderne samfund, der var koncentreret omkring fremstilling af materielle goder og hen imod et samfund, der hovedsagligt koncentrerer sig om information.⁷⁴

Det kan være svært at skelne mellem moderniteten, senmoderniteten og postmoderniteten, da der grundlæggende er tale om beslægtede emner. Fokus hviler i alle tre perioder på den enkeltes muligheder for udvikling af sig selv og på samfundets dynamik og struktur.⁷⁵ En del af postmodernismen kan ses som en videreudvikling af moderniteten og senmoderniteten. Kendetegnet for både senmoderniteten og postmoderniteten er, at individet i endnu højere grad selv står for at konstruere sin livshistorie.⁷⁶ Der er imidlertid stor uenighed om, hvorvidt vi i vores samtid i den vestlige verden befinder os i den senmoderne periode eller den

---

⁷⁴ Anthony Giddens "Modernitetens konsekvenser" s. 9 nederst

⁷⁵ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se, jeg er på" s. 24 midt

⁷⁶ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se, jeg er på" s. 29 midt

postmoderne periode. De to franske filosoffer Lyotard og Baudrillard er enige om at vi allerede befinder os i den postmodernistiske tidsalder.⁷⁷ Anthony Giddens anser postmodernismen for en stilart og retning indenfor litteraturen, kunsten mv., frem for en periode, og han mener derfor, at vi befinder os i senmoderniteten.⁷⁸ Hvor Giddens taler om selvets udvikling i den senmoderne periode, sætter postmodernisterne, såsom Lyotard og Baudrillard, spørgsmålstegn ved selvets eksistens.⁷⁹ I vores samtid ser man selvet som et komplekst projekt og der tages mange midler i brug når den ideelle identitet skal formes.

Det er desuden vores overbevisning, at vi i dag befinder os i den senmoderne tidsalder.

Postmodernisme

I 1980'erne opfandt den franske sociolog Jean-Francois Lyotard betegnelsen postmodernitet. I den før-moderne periode havde filosoffer som tidligere nævnt høj status, men Lyotard tager stærk afstand fra deres status. Han stiller sig kritisk over for "De store fortællinger", som han karakteriserer ved: *Åndens dialektik, menings hermeneutik, frigørelse af fornuftssubjektet eller arbejderen (...) oplysningstidens fortælling hvor videnshelten arbejder på et godt etisk-politisk mål*⁸⁰.

Lyotard var stor modstander af en hver form for totaliseret tænkning, hvad enten det var liberalisme, socialdemokratisme, marxisme eller lignede⁸¹. Han er forgænger for postmodernismen, som er kendetegnet ved, at den kulturelle produktion opløser sig i en række lokale fortællinger og sprogspil⁸².

---

⁷⁷ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se, jeg er på" s. 25 øverst

⁷⁸ Anthony Giddens "Modernitetens konsekvenser" s. 45 nederst

⁷⁹ Helene Jansen og Stefan Lock Jensen "Se, jeg er på" s. 42 midt

⁸⁰ Lyotard 1982 s. 7

⁸¹ Jens Rasmussen "Modernitet" s. 23

⁸² Jens Rasmussen "Modernitet" s. 24

Et andet kendetegn er den store afstandtagen fra den tidlige moderne tids søgen efter sandhed, entydighed og helhed, som kommer til udtryk i ”de store fortællinger”. Postmodernismen vil ikke overlade verden til filosofiens greb⁸³. Man kan genkende denne afstand til filosofien i Ziehe, Giddens og Luhmanns udlæg af tiden, men en afgørende forskel er postmodernismens fokus på retorikken. Alt fra interviewsituationen, til bogen, til sæbeoperaen på tv, opfattes alle som tekster⁸⁴.

Da det ligger i postmodernismen, at være modstandere af entydighed, betyder det at ”tekster” kan tolkes på mange forskellige måder. Læseren spiller en aktiv rolle, men betydningen afhænger af den sammenhæng læseren befinder sig i⁸⁵. Postmodernismen tror på en udbyggelse af den traditionelle hermeneutik. Denne udbygning kommer til udtryk ved at læseren får tildelt en rolle i fortolkningsprocessen. Med andre ord er postmodernisterne til dels tilhængere af den hermeneutiske opfattelse af fortolkning, hvor teksten ikke skal ses som en selvstændig del, men som en del af helheden. Ud fra denne overbevisning bliver den sociale kontekst, læseren befinder sig i, også vigtig.

Derfor har vi valgt at medtage de samfundsmæssige og psykologiske teorier, således at læseren af vores interviews forstår den samfundsmæssige påvirkning af individet. Derigennem kan den medvirkendes svar ses i et nyt perspektiv.

Vores samlede teoretiske udgangspunkt for interviewdelen

På baggrund af teoridelen, har vi fået dannet os et overblik og et indblik i det samfund vi befinder os i, i dag. Samt hvad der kunne ligge til grund for at folk vælger at stille op til reality-shows.

---

⁸³ Lars Løvlie ” Postmodernisme, sprog og filosofi” s. 294, Klim 2004

⁸⁴ Lars Løvlie ” Postmodernisme, sprog og filosofi” s. 310, Klim 2004

⁸⁵ Lars Løvlie ” Postmodernisme, sprog og filosofi” s. 310, Klim 2004

Vi befinder os i det senmoderne samfund, på grænsen til det postmodernistiske. Individet er præget af refleksivitet omkring sit liv og sin identitet. Dette kommer til udtryk gennem folks ønske om at undgå anonymitet og skille sig ud fra befolkningsmassen. Konsekvensen bliver, at folk opsøger de mere ekstreme fællesskaber, der giver mulighed for selviscenesættelse som f.eks. reality-tv.

Reality-shows er et tydeligt eksempel på, at den offentlige og private sfære er smeltet sammen i det medierede samfund, da deltagerne udstiller deres identitet i det offentlige forum. Et træk ved det senmoderne samfund er at vi er omgivet af uendelig mange risici. Det har vi som sådan altid været, men grundet det medierede samfund, bliver vi nu konstant gjort opmærksomme på de farer der er, i forbindelse med at leve. Samtidig får vi i stigende grad muligheder, for at forme vores eget liv som vi ønsker det. Der er her tale om risikosamfundet, der afføder en offermentalitet hos mennesket, som er central, fordi den kommer til udtryk i udbredt egoisme, herunder narcissisme.

Interviewforløb

Under interviewprocessen lagde vi ud med, at læse bøgerne: *Sådan laver du et interview*⁸⁶ og *Interview – kunsten at lytte og spørge*⁸⁷. Disse bøger gav os et godt fundament for at påbegynde vores interviews. Efter at have læst disse bøger vidste vi, at det var *det guidestyrede forskningsinterview*⁸⁸ vi ville foretage. Ud fra dette valgte vi, at anvende en løs struktur, hvor svareren får mulighed for at styre samtalen så meget som muligt. Ideen med den løse struktur er, at man ikke på forhånd har fastlagt spørgsmålene, men derimod tager udgangspunkt i det fortalte. På den måde mente vi, at interviewet ville blive mest flydende. Dog havde vi en klar ide om,

---

⁸⁶ Charlotte S.H. Jensen ”Sådan laver du interviews”

⁸⁷ Jan Krag Jacobsen ”Interview – kunsten at lytte og spørge”

⁸⁸ Denne definition er fra ”Interview – kunsten at lytte og spørge”

hvilke emner der skulle berøres i interviewene. Vi lavede derefter en generel disposition for nøgleområderne, som vi kunne bruge til samtlige interviews, og formulerede nogle indledende spørgsmål.

De to første interviews vi lavede, var med et ægtepar først i fyrrerne, der havde deltaget i reality-programmet *Strandvejsvillaen*. Da det var vores første interview begik vi ”selvfølgelig” nogle fejl, som vi opdagede ved gennemlytning bagefter. Vores største fejl var, at vi ikke opfangede nogen klare selvmodsigelser hos svarerne. Dertil stillede vi enkelte ledende eller dårligt formulerede spørgsmål. Da vi endnu ikke havde fuldt overblik over situationen, gentog vi os selv et par gange, og stillede nogle spørgsmål, der mindede meget om andre vi tidligere havde stillet. Selvom vi interviewede de to personer hver for sig, bar de tydeligt præg af at have ens holdninger og kom derfor ofte til at svare på vegne af hinanden. Dette tror vi skyldes mange års ægteskab, og eftersom de deltog i programmet sammen, var det en fælles oplevelse. Vi har derfor valgt kun at anvende det ene interview i analysedelen.

Det næste interview var med en mandlig deltager, på 24 år, som både havde medvirket i *Paradise hotel* samt *Temptation Island*. Under dette interview forsøgte vi at være på vagt over for de fejltagelser vi tidligere havde begået. Dette fik stor betydning, da vi fangede svareren i at modsige sig selv. Vi konfronterede ham med modsigelsen og opnåede derved et helt klart svar. Da vi stadig var på begynderstadiet, kunne vi ved gennemlytning konstatere, at der stadig var nogle ledende og dårlige spørgsmål, samt et enkelt dobbelt spørgsmål. Der opstod under interviewet en generalisering som vi bevidst valgte at overhøre, da vi ikke fandt den betydningsfuld for svarerens fortælling.

Det efterfølgende interview var med en mandlig deltager på 24 år fra *Popstars*. Under dette interview opstod der forstyrrelser i form af baggrundsstøj, hvilket gjorde at interviewet blev noget usammenhængende. Dette var vores fjerde interview og vi

gjorde den fejl, at vi nu havde et forudindtaget billede af, hvilke svar vi kunne forvente. Derfor blev vi lidt forvirrede, af hans ellers udmærkede svar, og opfangede derfor ikke de vigtigste pointer under selve interviewet. Disse pointer stod til gengæld ganske klart, da vi gennemlyttede interviewet.

Interview nr. fem var med en 29-årig mand der havde medvirket i *Paradise Hotel*. Dette interview var det første vi følte var gået godt, hvor der ikke var åbenlyse fejl, der sprang os i øjnene. Samtidig kunne vi mærke en klar fremgang med hensyn til vores spørgsmål, både indholdet af dem, samt den måde vi formulerede os på. Spørgsmålene var blevet meget mere klare og præcise.

Det sidste interview vi lavede, var med en mandlig deltager på 34 år der havde medvirket i *Strandvejsvillaen* samt *Hyret eller fyret*. Dette interview bar præg af, at svareren var ukoncentreret og lod sig forstyrre af omgivelserne omkring ham. Desuden følte vi, at han tog en vis afstand til os. Der var ikke den samme kontakt som vi havde opnået ved de tidligere interviews. Situationen blev lidt anstrengt, og vi fik mistanke om at vi ikke fik hele sandheden. Vi mente derfor ikke, at der var opnået tilstrækkelig kontakt til, at vi kunne tillade os at udforske vores mistanke. På trods af fremgangen fra sidste interview, følte vi her en klar tilbagegang. Da vi var usikre i situationen, blev vores overblik svækket og vores spørgsmål og formuleringer blev også noget uklare. Her lærte vi, hvor vigtigt det er at opnå en god kontakt med svareren.

Analyse af interviews med A og de øvrige deltagere

Vi har valgt at tage udgangspunkt i A's interview, da hans udtalelser er mest relevante i forhold til vores teori del. Der vil samtidig blive draget paralleller og diskuteret modsigelser på baggrund af de øvrige interviews. A er en ung mand på 24 år, der har medvirket i to reality-shows. De øvrige medvirkende vil blive refereret til

som J, C, L, og P. De medvirkende personer har alle deltaget i reality-shows, såsom *Strandvejsvillaen* fra TvDanmark, *Paradise Hotel* fra Tv3, *Popstars* fra Tv2 Zulu, *Temptation Island* fra TvDanmark og *Hyret eller Fyret* ligeså fra TvDanmark.

Første gang deltagerne hørte om programmet

I samtlige interviews har vi spurgt deltagerne, hvordan de stiftede bekendtskab med reality-programmet. Dette har vi gjort, for at afprøve vores teori om det medierede masse samfund.

I interviewet fortæller A hvorfra og hvordan han blev sat i forbindelse med programmet *Paradise Hotel*;

”... første gang jeg hørte om *Paradise*, det var i forbindelse med en kammerat, som havde set det >Den amerikanske udgave af programmet<. Og så sagde han:”Gå ind på den hjemmeside og kig!”, så var jeg derinde og kigge og syntes at det så meget tiltrækkende ud, jeg hørte også om det på Tv3s hjemmeside, deres spots. Og gennem venner og bekendte...øhh *Beautiful People*, det var der de rekrutterede, der fik jeg også en mail ind omkring det, så det er der jeg har hørt om det.”⁸⁹

I Henrik Jensens beskrivelse af det medierede massesamfund spiller medierne og kommunikation en stor rolle i forhold til massen og udviklingen af identitet. Dette bekræfter A's udtalelse, idet han har fået kontakt til programmet via flere medier såsom Tv3s hjemmeside, venner og bekendte samt reklamespots på Internettet. En yderligere understøttelse af dette kan findes i interviewene med J og L, der begge stiftede bekendtskab med deres respektive programmer via medierne.

---

⁸⁹ Interview med A s. 1 øverst

Motivation for deltagelse

Som det fremgår i vores problemfelt, er vi interesseret i hvad der har motiveret deltagerne til at stille op, samt hvad de forventede at få ud af deres deltagelse. Som udgangspunkt for projektet, var dette et af de aspekter, der vakte størst interesse og undren for alle gruppemedlemmerne.

A beskriver sin motivation for sin seneste deltagelse i et reality-program:

>A's første deltagelse< "... det åbnede en masse døre, men det har ikke åbnet nær så mange som jeg gerne ville ha' (...) Jeg var i gang med at skrive en scorebog og en scoreguide omkring det. Det er det jeg ville bruge det til, og komme ud og få åbnet en masse døre (...) få et varemærke – blive et varemærke, således at når du åbner munden, så bliver der hørt mere på dig, end der gør hvis en almen person gør det."

90

A har valgt at deltage i de to programmer for at blive set, og på denne måde få åbnet døre, der kan fremme hans karriere. Han ønsker at få høj status og blive et kendt ansigt i offentligheden. Dette ville i sig selv være et varemærke, hvis han gør alvor af sit ønske om at udgive en bog, om "kunsten at score". Han konstaterer dog, at deltagelsen i realityprogrammerne langt fra har givet ham alle de muligheder, han havde håbet på. A's ønske om at blive set og hørt i offentligheden, stemmer overens med den engelske socialkonstruktionist John Shotters beskrivelse af, hvor vigtigt det er for den enkelte at have en stemme i verden, for at føle sig i live som aktivt individ. A føler, at han via sin deltagelse i et reality-program, skiller sig ud fra massen, som Henrik Jensen beskriver det. Samtidig modsætter A sig janteloven, da han mener, at man som et kendt ansigt, vil få større accept og opmærksomhed i samfundet.

---

⁹⁰ Interview med A s. 1 nederst

Dette er i direkte modsætning til C, der ikke har et udpræget behov for at skille sig ud. C udtaler:

”Og så busser og i metroer og sådan noget ik’, der sidder jeg lige pludselig, folk står og kigger på en og sådan noget ik’, det var sådan lidt ubehageligt (...) helt ned i bunden af bussen og så bare sidde for sig selv ik’, for det var sgu lidt underligt... lige pludselig at blive et kendt ansigt rundt omkring.”

Som det fremgår af citatet vil C helst forblive en del af massen. Hans motivation er en helt anden end A’s. C begrundet sin deltagelse med, at det kunne være sjovt at prøve noget nyt. Samtidig var det en spontan idé, hvilket er et udtryk for, at det efterhånden er blevet legitimt at udstille sig i medierne, når man får en pludselig indskydelse. Her igennem finder iscenesættelsen sted, hvilket også viser, at det offentlige og private er ved at smelte sammen i et samfund domineret af medierne.

J’s motivation bunder ligeledes i lysten til at prøve noget nyt, desuden spillede præmien en stor rolle for hende.

L’s motivation var, ligesom A’s, velovervejet. De vil begge gerne ”opdages” gennem deltagelse i programmet, og derved få mulighed for at realisere deres drømme. L udtaler:

”Jeg havde sådan lidt i planen faktisk, og blive blandt de 25 sidste (...) det var det jeg gik efter og så var det egentlig ikke at vinde, fordi, jamen jeg havde egentlig ikke en speciel drøm om at skulle blive en del af der her koncept, Popstars.”

L bringer i sin udtalelse flere nuancer i spil. Han havde inden programstart opstillet en plan for sig selv. Det primære var for ham ikke at vinde. Derimod skulle deltagelsen i programmet bruges som et middel til at nå sit mål, at komme frem med sin musik. Herved viser L, ligesom A, at han har reflekteret over det at medvirke i programmet, i den forstand, at han havde tænkt over, hvad han kunne bruge programmet til.

P har ligesom A deltaget i to reality-programmer. Han udtaler, at det var udsigten til at vinde, der motiverede ham i begge programmer. I første show tilmeldte han sig lidt for sjov, og siger selv, at det var et tilfælde, men at pengegevinsten tiltrak ham. Deltagelsen i det andet show begrunder han med en overbevisning om, at han kunne vinde, hvilket han baserer på sine kvalifikationer. I forbindelse med dette siger P:

”Det her var mere et kvalifikations program, altså havde man kvalifikationer til at være den bedste, og det var jeg jo (...) jeg var faktisk i og for sig meget sikker på, at jeg ville ryge i finalen, allerede inden jeg havde set de andre deltagere, fordi at jeg har så meget selvtillid, at jeg vidste jeg ville vinde det her program” .

P's interview bærer præg af, at han har et stort ego. Han er ikke selv i tvivl om, at han var den bedste i programmet. Det er tydeligt, at P ser sig selv som noget enestående og ikke interesserer sig for de andre deltagere. Dette viser, at han har narcissistiske træk.

Fællesskab

Alle de interviewede i vores projekt har deltaget i reality-shows, hvor samspillet mellem deltagerne var en betydelig del af showet.

Reality-programmerne udgjorde nye rammer for de enkelte deltagere, da de ikke længere befandt sig i deres vante omgivelser.

I løbet af sit ophold i reality-showet har A skabt et tilhørsforhold til det øvrige fællesskab:

”...Man får knyttet nogle bånd, man er 24 timer sammen op og ned af hinanden, ned ad hinanden hele tiden. Så man får de bånd, og det er klart man bliver ked af det,

selv hvis fjenden kommer til skade (...) eller man ikke kan lide ham, jamen så er der stadig noget, nogle følelser for personen”⁹¹.

C har, ligesom A, knyttet nogle bånd og gjort sig nogle tanker om det at være en del af et nyt fællesskab:

”Man fik det utrolig dårligt, øh man var lige ved at tude, fordi man sad der og man havde simpelthen ikke noget kendskab til xxx >en anden deltager i programmet< alligevel havde man det helt vildt dårligt med at stemme hende ud (...) Altså også da jeg skulle af sted derfra var det også lidt svært med en kæmpe, kæmpe klump i halsen, jeg var lige ved at brække midt over.”

Gennem Zygmunt Baumans teorier om ”neo-tribes” får man en forståelse for den tilknytning A og C har fået til deres meddeltagere. Der er blevet etableret et fællesskab, hvor følelser til ”fremmede” mennesker er involveret.

Dette strider imod de forventninger A havde, da han indgik i det nye fællesskab:

” Første gang jeg sad og så Big Brother (...) der hylede de jo da der var en forlod stedet, og man tænkte ”hold kæft hvor er de pivede, come on, altså ta’ en tudekiks og smil, så slemt kan det ikke være. Det er den ene ting, hvor, hvor jeg så fandt ud af, når man er med i det, man får virkelig knyttet nogle bånd”

A havde altså ikke forventet, at få følelsesmæssige relationer til sine meddeltagere. Denne nye indsigt giver ham en forståelse for, hvor meget et fællesskab kan påvirke én og giver ham en fornyet selvopfattelse. Dette skyldes individets refleksive identitet, som beskrevet i teoridelen.

Ifølge Hetherington kan et fællesskab også fungere som et udviklingsrum, hvor man kan få udlevet nogle anderledes oplevelser i en periode.

Dette er C et godt eksempel på, da han efter at have set programmet kunne konstatere, at han reagerede på en uheldig måde i bestemte situationer. Han har

---

⁹¹ Interview med A s. 7 midt

efterfølgende taget dette op til overvejelse, og har lært af sine fejltagelser. Med andre ord, har han brugt programmet som en form for selvterapi.

P følte ikke, at han havde ændret sig ved at deltage i det første program. Dette kunne ifølge Hetheringtons teori indikere, at P ikke kunne identificere sig med de værdier programmet og de øvrige deltagere stod for. Det er også en mulighed, at P ikke efterlever Hetheringtons teori, men at han blot kender sig selv så godt, at han ikke vil udvikle sig, uanset hvilket fællesskab han indgår i.

Deltagernes tanker om konsekvenserne før programstart

Dette emne var fra starten et, der fangede vores interesse. Vi ville undersøge hvilke overvejelser deltagerne havde gjort sig, inden deres tilmeldelse til programmet.

A udtaler, at han har gjort sig nogle tanker omkring konsekvenserne ved deltagelsen i programmerne, men hæfter sig ikke ved de mulige negative følger: ”...*Det er klart at man gør sig de tanker, men det er jo den pris man må betale.*”⁹² Han påstår desuden, at han ikke er påvirket af risikoen for dårlig omtale: ”...*Det er ligesom at gå på casino. Sats på rød eller sort, og så finder du ud af, hvilken en af dem det bli´r. Forstået på den måde at – jamen bliver du rød, jamen så er du heldig, og det er super godt. Og det kan også blive sort og så bli´r det sikkert meget sort ud for dig*”⁹³. Ifølge Ulrich Beck kunne dette indikere at han, som mange i den vestlige verden, lever med angsten bag facaden. A udtrykker her, at han ikke lader sig påvirke af risikoen for negative konsekvenser, hvorved han måske viser, at han ikke lader sig styre af sin angst.

---

⁹² Interview med A s. 2 midt

⁹³ Interview med A s. 2 midt

A viser flere gange i interviewet, at han har tillid til programmet og offentligheden generelt. Han vælger at tro på, at hans medvirken vil give positiv respons. Følgerne for tidligere reality-deltagere har dog i flere tilfælde været negative. Et eksempel kunne findes i programmet ”Robinson”, hvor mange af deltagerne efterfølgende har fået dårlig omtale f. eks. i form af øgenavne. ”Hade Hanne” og ”Hade Martin” er bare et par eksempler. Ifølge Giddens, er A’s tillid til omverden en forudsætning for, at han overhovedet kan engagere sig i et praktisk arrangement som, f.eks. et reality-program. At han ikke hæfter sig yderligere ved de dårlige konsekvenser, tyder ydermere på, at han løbende mere eller mindre bevidst ændrer sin selvfortælling, som Helene Jansen og Stefan Lock Jensen omtaler i bogen *”Se, jeg er på”*. Han iscenesætter således sig selv. Han prøver gennem selvfortællingen, at give omverdenen et positivt syn på hans person, hvilket i hans tilfælde er velbegrundet, eftersom han i begge programmer er blevet stemt ud som en af de første medvirkende. Desuden er der i programmerne blevet vist flere af A’s kontroverser med de andre deltagere.

A’s identitet bliver udstillet overfor offentligheden, mens reality-showet foregår: *”At de kan klippe det som de gerne vil. Det gør at man er elsket af nogen og hadet blandt andre”*⁹⁴ I og med at produceren og tv-holdet bestemmer, hvad der bliver sendt i programmet, har A ikke nogen præcis indflydelse på, hvordan han som person kommer til at fremstå udadtil gennem showet. Det er altså først efter programmets slutning, at A genetablerer total kontrol over sin iscenesættelse. A udtaler: *”... Du er kendt, 15 minuts of Fame – så er du på. Så er det din egen opgave at bibeholde det (...) dårlig omtale er bedre end ingen.”*⁹⁵ Hans udtalelse om dårlig omtale indikerer igen, at han ønsker at skille sig ud fra massen.

---

⁹⁴ Interview med A s. 6 nederst

⁹⁵ Interview med A s. 2 nederst

P har modsat A ikke tillid til omverdenen og programmet, han udtaler: ”... og jeg ville ikke ende som værende en eller anden, der skulle hedde ”Homo P”(...) så det havde vi >P deltog sammen med sin kæreste< jo meget, meget kraftige overvejelser omkring, inden vi sagde endelig ja.”

Dette viser, at P inden programstart var bange for ikke, at blive fremstillet i overensstemmelse med hans egen selvopfattelse.

J havde derimod tillid til, at hun blev fremstillet som den person, hun føler hun er. Hun frygtede dog at hendes kunder ville opfatte hende som useriøs, hvis hun deltog i programmet, og at det derved ville gå ud over hendes karriere.

C havde inden han meldte sig frygt for negativ respons på hans person. Frygten var dog, i modsætning til P, mere gennemgående, da det ikke kun handlede om frygten for øgenavne, men generelt sit forhold til andre mennesker. Med andre ord var det vigtigt for C at være vellidt blandt de andre deltagere i programmet. Dette er et udtryk for usikkerhed og manglende evne til iscenesættelse.

L havde ikke overvejet konsekvenserne i lige så høj grad som de andre deltagere, men tanken om at få ”Popstars” stemplet på sig, havde strejfet ham. Dette indikerer, at han ikke kunne relatere til programmets egentlig værdier.

At være sig selv

Vi var interesseret i om deltagerne følte, at de var dem selv i de nye omgivelser, som reality-showet udgjorde.

A's opfattelse af sin person i programmet var, at han ikke satte nogen facade op, og så vidt muligt prøvede at være sig selv: "... men nu har jeg vendt det med mit bagland (...) jeg vil sige jeg var mig selv dernede. Og det siger de alle sammen, men der var flere diskussioner også hvor man taler med dem, hvor de så siger, at hvis ikke det havde været på kamera, jamen så havde jeg sagt noget andet, jamen så er du heller ikke dig selv, jo men, og så kommer diskussionen om, hvor vidt de er dem selv. Mange af dem var ikke dem selv."⁹⁶ Det interessante ved denne udtalelse er, at han fokuserer meget på det at være sig selv, men pointerer i den sammenhæng, at flere af de andre deltagere, i modsætning til ham, ikke i lige så høj grad var dem selv i programmet. A føler helt klart, at de øvrige deltagere spillede "skuespil" i modsætning til ham selv. A mener at være blevet bekræftet i sin egen iscenesættelse, da han har vendt sin deltagelse med sit bagland. Dette er ifølge Helene Jansen og Stefan Lock Jensen et typisk træk hos forhenværende reality-deltagere. Deltageren bekræftes af venner og familie i, at de i programmet har været sig selv, og forsikres på denne måde i deres selvfortælling.

Størstedelen af de andre deltagere nævner, at kameraerne havde betydning for deres fremtræden og udtalelser. Dette understøtter A's udtalelse om, at ikke alle er dem selv foran kameraet.

Offermentalitet

Henrik Jensens teori om en generel offermentalitet hos individet, vakte vores nysgerrighed. Kan det virkelig passe at alle bærer rundt med en offermentalitet? Vi ønskede at få svar på dette ved at spørge vores medvirkende om hvordan de følte sig udstillet. Følte de at deres person i programmet var i overensstemmelse med deres selvopfattelse?

---

⁹⁶ Interview med A s. 3 midt

A kommenterer mediernes mulighed for manipulation:”... *Jeg har ikke noget ondt og jeg har heller ikke basis for at komme og pive, for du går ind til noget, hvor de kan manipulere. Og den øh konsekvens må man ta’.*”⁹⁷

Ifølge Henrik Jensen fralægger vi os et hvert ansvar for vores handlinger, og skyder derfor skylden for vores fejl på samfundet. A’s udtalelse, om ikke at blive påvirket af manipulationen og de negative konsekvenser, stemmer ikke overens med Henrik Jensens teori om offermentaliteten. Til trods for at A generelt ikke tager de negative konsekvenser så tungt, og ikke mener at han er blevet manipuleret, udtaler han: ”*Det er som regel det man ikke selv vil ha’ kommer på, men det er jo det man har sagt.*”⁹⁸ Dette modsiger A’s tidligere kommentar om ikke at blive manipuleret i reality-programmet, da han her giver udtryk for at han i højere grad har overvejet de negative konsekvenser, end han i første omgang fortæller.

C føler i høj grad, at der er blevet manipuleret med fremstillingen af hans person. Han føler, at han er blevet fremstillet som om, han har et alkoholproblem:” *Jeg synes min rolle blev klippet så det så ud som om jeg var en alkoholiseret party bombe på 29*”. C mener ikke, at alle sider af hans personlighed blev vist. Dette er han irriteret over og føler sig som et offer for programmets manipulation.

Det synes dog ulogisk, at produktionen formåede at fremstille C som alkoholiseret uden at have belæg for det. Vi mener derfor, at C fralægger sig ansvaret for sine handlinger, hvilket ifølge Henrik Jensen er et udtryk for offermentalitet.

P fralægger sig ligeledes ethvert ansvar og fortæller, at han føler han blev stemt ud på et forkert grundlag:”... *vi havde selvfølgelig lagt en strategi og en plan for at vi skulle i hvert fald have været der i meget længere tid, men vi kunne jo ikke selv gøre for at blive trukket ud af programmet.*” Han føler sig uretfærdig behandlet af

---

⁹⁷ Interview med A s. 4 øverst

⁹⁸ Interview med A s. 4 midt

programmet og de andre deltagere. Her har vi igen et eksempel på, at individet indtager offerrollen, og ikke tager ansvar for sig selv og sine egne handlinger.

Spotlyset

Vi ville undersøge, hvordan deltagerne har håndteret det, at blive offentlig person.

A fortæller, at han omgås en del kendte mennesker, og derigennem får tilfredsstillet sin trang efter opmærksomhed, til trods for at han selv har en drøm om engang at blive et kendt ansigt og kunne udgive sin bog.⁹⁹ Dette er et tydeligt eksempel på hans iscenesættelse gennem selvfortællingen, i og med, at han gerne vil fremstå interessant, da kendte mennesker har en vis status blandt den almene befolkning. A pointerer, at der er forskel på at være kendt og anerkendt, og stiler selv efter at blive anerkendt gennem udgivelsen af sin bog.¹⁰⁰

A's narcissistiske træk kommer her til udtryk: *"Jeg får et kick ud af det – det gør jeg, jeg nyder det. Og jeg arbejder også som bartender he, he. Og det er klart, du er i spotlyset, at det er her og nu, de få sekunder du kan glæde dig. Det er dig alle øjnene hviler på."*¹⁰¹ Han lægger ikke skjul på, at han nyder at være i centrum, og udtaler direkte, at han bevidst modsætter sig janteloven.¹⁰²

Gennem tiden har vi udviklet et stort behov for positiv opmærksomhed. Riesmans teori, der beskriver, at vi lever i et samfund, hvor den andenstyrede socialkarakter regerer, kommer til udtryk i A's udtalelse: *"Altså man vil jo altid have mere. Eller - det vil jeg i hvert gerne som person, stræber altid efter det som er bedre og mere."*¹⁰³

---

⁹⁹ Interview med A s. 5 midt

¹⁰⁰ Interview med A s. 5 nederst

¹⁰¹ Interview med A s. 5 nederst

¹⁰² Interview med A s. 10 midt

¹⁰³ Interview med A s. 9 øverst

I modsætning til A ønsker J ikke at blive et kendt ansigt i offentligheden, men giver dog udtryk for at hun ligesom A får et kick ud af den kortvarige opmærksomhed.

Konsekvenser efter reality-showet

Vi ville undersøge, om deltagernes liv havde ændret sig, efter de kom tilbage i deres vante omgivelser, og om de fik indfriet deres forventninger.

A fortæller om sine følelser efter showet: ” (...) og når du kommer hjem, jamen det er en tom følelse. Fordi man er vant til det der, man er vant til de mennesker (...) du har alt til rådighed og lige pludselig kommer du hjem (...) du har ikke nogen kamera (...) og så kommer jeg tilbage til min normale hverdag og der er ikke nogen der ser på dig.”¹⁰⁴ A udtrykker narcissistiske træk, i det han oplever en tom følelse ved ikke at blive set. Der er intet publikum til at se ham agere. Han får ikke den opmærksomhed, han ønsker og har været vant til. A understreger sine narcissistiske træk ved at fortælle om sin trang efter eksponering i medierne. Han mener, des mere opmærksomhed han får, des bedre: ”Det er at jo mere tv-tid man kan få, jo bedre er det. Altså for mit vedkommende, sådan er jeg som person”¹⁰⁵ Her understreger A’s udtalelse Freuds teori om det selvoptagede menneske, da A oplever sig selv som noget enestående. Dette ses også ved, at A er meget opmærksom på sit udseende, da han efterfølgende ser programmet. Han udtaler: ” (...) hvor er mine hænder henne (...) gud er min mund åben eller lukket, og hvorfor kigger jeg op, hvorfor kigger jeg ikke ned, hvorfor sagde jeg lige sådan der?”¹⁰⁶ Han lægger kun mærke til sin egen fysiske fremtoning, men ikke hvordan han er i samspil med de andre deltagere. Han udtaler endvidere, at han er en linselus, der bare vil være på og blive set.

---

¹⁰⁴ Interview med A s. 5 øverst

¹⁰⁵ Interview med A s. 6 nederst

¹⁰⁶ Interview med A side 8 midt

C fokuserer i højere grad på det indre efter at have set sig selv tv. Han har haft en række negative oplevelser i programmet, og har taget dette op til efterretning. C har på denne måde brugt programmet som en form for selvterapi, hvilket står i kontrast til A's opserveringer. C's erfaringer har ydermere udviklet ham på det personlige plan.

Til trods for at A ikke fik den opmærksomhed han havde håbet på, har deltagelsen i reality-showet bidraget til nye identitetsfortællinger, da han gennem sin selvfortælling giver for, at han har opnået en ny social position:

"Altså, det er lidt det der kendis og man kommer med til nogle steder, hvor du normalt ikke kan komme med, som almen person (...) man kender mange af de andre kendisser, og ja, man kan følges i deres selskab."

C har som tidligere nævnt lært sig selv bedre at kende, og føler at han har udviklet sig i en positiv retning. Både P og L har igennem deres deltagelse fået højere karriereambitioner. P blev motiveret til at blive selvstændig, og er senere hen blevet bestyrer i en café. L føler at han er kommet videre med sin musik og har udviklet sig som person. Han udtaler: *"Jeg har udviklet mig kolosalt meget. Jeg ville slet ikke være der hvor jeg er i dag (...) jeg har udforsket mig selv på mange områder, men det fedeste er at jeg har åbnet mig så meget, både overfor andre mennesker, men også overfor mig selv."*

J konstaterer, at hun hverken på det følelsesmæssige eller det karrieremæssige plan har fået noget ud af at medvirke i reality-showet, men fælles for alle de interviewede personer er, at de alt i alt har fået en positiv og spændende oplevelse, der foruden J's tilfælde, har udviklet dem.

Planer for fremtiden

A har efter at have deltaget i to reality-programmer, stadig lyst til at udstille sig selv på tv. Hans mål er at få sit eget scoreprogram, hvor han kan videregive sine egne erfaringer. P ønsker, ligesom A, enten at få sit eget program eller deltage i endnu et reality-show. L har ligeledes store planer for fremtiden. Han arbejder på at få udgivet sit eget album, og har lært at acceptere sin position i det offentlige rum, som et kendt ansigt. C har en drøm om at medvirke i den næste omgang af reality-programmet Robinson, hvorimod J mener at hun er blevet for gammel til reality-tv.

Konklusion

Med vores teoridel fik vi dannet os et billede af hvordan individet er og kan fungere i vores samfund. Vi er af den overbevisning, at vi i dag befinder os i det sen-moderne med post-modernistiske træk. Mennesket er her et refleksivt individ, der gennem selvfortællingen må forsøge, at skabe en tilfredsstillende identitet. Dette har givet basis for forståelse af de mennesker, vi i vores projekt har valgt at interviewe.

Gennem hele projektforsøget har vi forsøgt at få svar på de spørgsmål, der inspirerede os til at gå i gang med denne opgave. Vi ville først og fremmest undersøge hvad deltagerne motivation og forventning var i forbindelse med at stille op. Fælles for dem alle var at de for en periode indgik i et nyt fællesskab, hvor de havde mulighed for at udfordre sig selv. Ifølge Hetheringtons teori, søger individet disse anderledes fællesskaber, som et afbræk fra deres trivielle hverdag. Dette kombineret med muligheden for at vinde en stor præmie, gør reality-shows til et oplagt valg i vores medierede massesamfund. Samtlige deltagere har efterfølgende opnået ny social status, men det var dog ikke alle, der følte, at de havde udviklet sig på det personlige plan. En yderligere motivationsfaktor for nogle, var desuden at deltagelsen kunne fremme deres karriere.

De mulige konsekvenser ved deltagelse var et andet af gruppens interesseområder. Vi ville både undersøge deltagerens overvejelser om konsekvenser inden programstart, samt de faktiske konsekvenser. Resultatet af vores undersøgelser viste, at samtlige medvirkende havde gjort sig tanker omkring både de negative og de positive følger. Et gennemgående træk ved overvejelserne omkring de negative konsekvenser var frygten for at blive fremstillet i uoverensstemmelse med deres selvopfattelse. Dette var dog en risiko samtlige deltagere var villige til at løbe, da alle valgte at tro på at følgerne ville blive overvejende positive. I og med at de traf dette valg, udviste de tillid til programmet samt offentligheden. De faktiske konsekvenser for størstedelen af deltagerne var, at de langt fra fik indfriet deres forventninger. De er dog alle enige om at deltagelsen i et reality-show har givet dem en positiv og spændende oplevelse, og de fleste af deltagerne kunne godt finde på at gøre det igen.

De deltagere der havde ambitioner i forbindelse med deltagelsen, opnåede ikke det forventede, men arbejder fortsat på at nå deres mål. De øvrige medvirkende fik en oplevelse for livet, men har ikke brugt deres deltagelse til noget efterfølgende. Ud fra vores kvalitative undersøgelse, kan vi afslutningsvis konkludere, at alle deltagere for en stund har skilt sig ud fra massen, gennem mediernes eksponering af deres person. Dog har ingen af de medvirkende, indtil videre, formået at bibeholde deres status som et kendt ansigt i offentligheden. Med andre ord har de alle kun oplevet *15 minuts of Fame*.

Summary of “15 minuts of Fame”

In this project we have chosen to approach our research in a qualitative manner. We were wondering why some people choose to participate in reality-shows, what consequences they expected and if their life changed afterwards. We wanted to get the theories in order before analysing the interviews. Our description of the sociological tendencies is mostly based on theories by Anthony Giddens, Thomas Ziehe, Henrik Jensen and Zygmunt Bauman. The psychological part of our project is based on theories by Torben Hanson and Sigmund Freud.

After studying the relevant literature, we came to the conclusion that our society is in a state of constant change. We believe that we still live in the late-modern society with post modern tendencies. Many theories point out the fact that people to day seem to have a need to stand out from the croud and draw attention to themselves.

We have tried to describe the connection between participating in reality-show and the modern mass media society. This description is based on a thorough analysis of our interviews where we include the theories mentioned above. Individuals must portray an image of themselves to create a satisfying identity.

The conclusion of the project is that most of the participants did not achieve what they originally expected. But they all agree that it was a good experience, where most of them developed on a personal level.

Litteraturliste

Bauman, Zygmunt: ”Fællesskab, en søgen efter tryghed i en usikker verden”

Skrevet i 2002, dansk udgave trykt ved Forlag: Hans Reitzel i 2003.

2. oplag

Giddens, Anthony: ”Modernitetens konsekvenser”

Skrevet i 1990, dansk udgave trykt ved Hans Reitzels forlag i 1994.

2. oplag

Giddens, Anthony: ”Modernitet og selvidentitet”

Skrevet i 1991, dansk udgave trykt ved Hans Reitzels forlag i 1996

3. oplag

Hanson, Torben: ”Selviscenesættelse”

Aschehoug Dansk forlag, 2003

1. oplag

Jacobsen, Jan Krag: ”Interview - kunsten at lytte og spørge”

Hans Reitzels forlag, 1993

1. oplag

Jansen, Helene og Jensen, Stefan Lock: ”Se, jeg er på”

Forlaget Samfundslitteratur, 2003

1. oplag

Jerslev, Anne: ”Vi ses på Tv”

Nordisk forlag A.S, 2004

1. oplags

Jensen, Charlotte S.H.: ”Sådan laver du interviews”

Bogfabrikken, 1990

1. oplag

Jensen, Henrik: ”Ofrets Århundrede”

Trykt hos Olesen Offset, 1998. 1. oplag

Sandemose, Aksel: ”En Flyktning krysser sitt spor”

Tryk hos H. Aschehoug og Co, 1962

2. oplag

Internet adresser

Artikel: "Reality-tv"

www.faktalink.dk/doc/publish.phd?linknavn=realhelephpsessid

Sigmund Freud om Narcissisme og skizofreni.

www.teorier.dk/tekster/sigmund_freud_narcissisme_og_skizofreni.php

Bilag 1

Abstract

Vi har foretaget en kvalitativ undersøgelse af fem personers motivation, forventninger og faktiske udbytte i forbindelse med at deltage i et reality-program. I projektopgaven har vi beskæftiget os med sociologiske og psykologiske teorier, der dannede grundlag for analysen af de medvirkendes svar.

Ud fra teorierne mener vi, at kunne konkludere, at vi befinder os i det sen-moderne samfund, hvor individet er refleksivt og gennem selvfortællingen må forsøge, at skabe en tilfredsstillende identitet. Konklusionen blev, at deltagerne ikke har fået indfriet deres forventninger, men at de alligevel har haft en positiv oplevelse

Bilag 2

Udskrift af interview med A

Kommentarer er indsat i parentes ( )

Egne tilføjelser er indsat i > <

Forkortelser i margen:

Svarer: A

Karen: K

Maja: M

M: Vi vil egentligt gerne starte med første gang du hørte om programmet – hvor du hørte om det henne og dine tanker omkring det?

A: Årh, første gang jeg hørte om paradise, det var i forbindelse med en kammerat som havde set det. Og så sagde han ”gå ind på den hjemmeside og kig!”, så var jeg der inde og kigge og synes at det så meget tiltrækkende ud, jeg hørte også om det på tv3’s hjemmeside, eller hvad hedder det – ikke tv3’s hjemmeside, deres spots. Og gennem venner og bekendte... øhh beautiful people, det var der de rekrutterede, der fik jeg også en mail ind omkring det, så det er der jeg har hørt om det.

M: Du sagde, du havde set det – det var ikke den danske version vel?

A: Nej, jeg har set et afsnit af det amerikanske

M: okay

A: Mere ved jeg ikke om det.

M: Det var mere – du var med fra starten, det var bare det jeg tænkte.

A: Nårh nej...

M: Øhm..

A: Jeg har sgu ikke set det amerikanske, jo et afsnit, med et halvt øje.

(Der grines)

M: Men øhh, dine tanker omkring det - hvorfor ville du være med i programmet?

A: Hvorfor jeg gerne ville være med i paradise?

M: Hvad var motivationen bag det?

A: Det er, jamen jeg var med i temptation island, jeg synes det var en fed oplevelse, og... det åbnede en masse døre, men det har ikke åbnet nær så mange som jeg gerne ville ha'. Temptation det var en 2'er, jeg var med i. Det her det var helt nyt, det var det største reality show der nogensinde var blevet lavet i Danmark. Der var i hvert fald flest mennesker på, og deres budget var kæmpe stort ... og det ville blive markedsført rigtig meget... og øhm... Jeg var i gang med at skrive en scorebog og en scoreguide omkring det. Det er det jeg ville bruge den til, og kom ud med det og få åbnet en masse døre. Blive set – øhh ... få et varemærke – blive et varemærke,

således at når du åbner munden, så bliver der hørt mere på dig, end der gør hvis en almen person gør det.

M: Så dine tanker om at blive set, det var sådan meget førende, for at gå med i det her program.

A: Ja. Altså ... og så også at, det i byen plejer at være at jeg går hen til pigerne, nu ved jeg at, der vil de så komme hen til mig.

(Der grines)

M: Hold da op

A: Det er jo også noget. Det er ren og skær for at blive set. Få en ferie ud af det – sjov og ballade og det psykiske spil i det.

M: Okay.

A: Det er basic.

M: Hvor meget – hvor meget overvejede du øhh ... konsekvenser, positiv, negativ - kontra negativ? Havde du sådan overvejet de negative konsekvenser, der kunne komme ud af det?

A: Det gør man. Man overvejer stærkt det negative.

M: Det er jo det.

A: Ja... men

(Der grines – larmes. Tyggegummi spytted ud)

A: De negative – jo. Du bliver et kendt ansigt og det er jo klart, at det gør, det stiller dig i en bås og du får pålagt nogen bånd. Du kan ikke bare skabe dig ligeså åndssvagt i byen, som du kunne tidligere. Fordi så vil pressen være efter dig. Det er klart at man gør sig de tanker, men det er jo den pris man også må betale. Og ... det er ligesom at gå på kasino. Sats på rød eller sort, og så finder du af, hvilken en af dem det blir'. Forstået på den måde at – jamen bliver du rød, jamen så er du heldig, og det er super godt. Og det kan også blive sort og så ser det sikkert meget sort ud for dig.

M: Jamen, det er jo det, man - man har set i pressen andre steder, at man ligeså højt man kommer op, ligeså hurtigt kan man falde så ...

A: Det er showbusiness. Altså. Der er jo at du kommer op, du er kendt, 15 minutes of fame – så er du på. Så er det din egen opgave at bibeholde det. Det er jo også hvad du er kendt på, dårlig omtale er bedre end ingen. Men det er da klart man vil jo helst have det positive. Men...

M: Så var du var indstillet på at tage de negative konsekvenser hvis de kom?

A: Ja – ja helt sikkert.

M: Okay. Hvordan var det så at være med i programmet? Selve det dernede. Det med at have et kamera i nakken, tænker jeg sådan lidt.

A: Det er jo sjovt, altså – hele set-uppet. Flyveturen derned, møde de andre deltagere ... Starter helt fra, fra du bliver ringet op, første gang du kommer ind til casting. Aller aller første gang. Der står én person, kameraet kører ... og det er da sjovt. Man er på, sådan lidt sommerfugle i maven, og ... Siger man nu det rigtige, de stiller jo spørgsmål ind til din øh ansøgning, og så bliver du ringet op, så laver du øh et interview over telefonen, den vej igennem. Og så kommer du ind til en anden optagelse, og så en tredje hvor øh, du laver en fotosession, kommer igennem en psykolog-test. Du taler med en psykolog, han finder ud af om du er normal eller om du er fuldstændig fucked-up. (der grines)

Kommer ind, så sidder der et dommerpanel af otte mennesker. De øverste ansvarlige, casterne, alt ... og ... det er sådan de foregår, alle de castings. Både dem jeg kender, og øh, både temptation og paradise, dem jeg har været med i. Altså det er den procedure. Det er jo en fed oplevelse. Så bliver du ringet op og får at vide at du er med, og så er du helt vildt glad, men du må jo ikke sige det til nogen, for det er stadig væk meget hemmeligt... Og så rejser man derned, mødes i lufthavnen, ser deltagerne... Får dannet sig et billede af det og... Kommer derned og jamen der er kamera på, laver pressemeddelelser og pressebilleder, eller pressemeddelelser og pressefotos, interviews... Så bliver man sat ind i det der opsat scene, og så er det jo bare og være der. Kameraerne... jah, det er jo klart det er nyt, det er nye omgivelser, kameraerne er der, og de er jo ret store sådan nogle kameraer. Og så bliver man filmet, det har man det meget sjovt med i en - to dage, og så er det ligesom en naturlig ting at være der. Husk at tage din micro-port på, kameraerne, jah, man vænner sig til det, man tænker ikke så meget over det.

M: De er der bare, du er præcis dig selv foran kameraet? Du tænker ikke over at, at der er noget du ikke skal gøre når, når filmen kører?

A: I starten så gør man. Øh, det gør man helt bevidst. Jeg tager lige en tår. (A tager en tår af sin kaffe latté)

M: Helt i orden.

A: Jo men det er nyt, og du kommer ind med nogen mennesker, og hvordan de nu vil kunne klippe det sammen, og pas nu på du ikke siger det, fordi der kan de bruge det i hele sammenhæng. Det er klart man gør sig de tanker... Men nu har jeg, men nu havde jeg vendt det med mit bagland derhjemme, så jeg var meget mig selv dernede, altså jo i starten var man da nervøs og, lige tænkte sig om og så gik der de der par dage... Og såh... Jeg var jo, jeg vil sige jeg var mig selv dernede. Og det siger alle sammen, men der var flere diskussioner også hvor man taler med dem, hvor de så siger, at hvis det ikke havde været på kamera, jamen så havde jeg sagt noget andet, jamen så er du heller ikke dig selv, jo men, og så kommer diskussionen om, hvor vidt de er dem selv. Men mange af dem var ikke dem selv.

M: Når du så ser programmet, det ved jeg ikke om du må sige det her, men når du ser programmerne, føler du så også at det er dig selv du ser?

A: Nu er jeg ikke så meget med, fordi jeg ved ikke, jeg har en eller anden personlighed, som 'høh', bliver castet ind til det så de andre ikke kan li' eller, eller de caster, er nogen som ikke kan li' min person, at øhh... men jeg er frembrusende, eller ikke frembrusende, men jeg er meget sådan udadvendt og imødekommende. Og der skal ske noget hele tiden, jeg kan ikke bare ligge og fede den. Det er der mange der synes er sådan lidt woow, altså du er ny og slap nu lige lidt af (suk). Så det er begrænset hvor meget jeg har været på. Men det jeg har set, har været fint nok. Altså..

M: Du føler ikke du er blevet manipuleret i den henseende?

A: Nej, slet ikke.

M: Heller ikke under nogle interviews, du føler ikke de har prøvet at få dig i en speciel retning? Du føler du har fået lov til at styre spillet selv?

A: Det er svært med et interview, for du sidder og taler ligesom vi gør her, og du kan tage den lille bid ud af hele sammenhængen, og så kan du få det til noget helt andet. Det er jo også begrænset hvad der er af tv-tid, hvis de skulle vise alle vores interviews, så kunne de ligeså godt have lavet big brother, og lave det på den måde. Det forstår jeg så heller ikke at de ikke har gjort, eller at man ikke gør. Når det endelig er at man laver reality shows. For der lærer du personerne at kende.

M: Du føler det er for frit her i forhold til?

A: Ja, men det er jo det du går ind til. Altså. Jeg har ikke noget ondt og jeg har heller ikke basis for at komme og pive, for du ved du går ind til noget, hvor de kan manipulere. Og den øh konsekvens må man ta'.

M: (mumler noget utydeligt)

K: Tak. Når du så ser det bagefter, er det så de ting, altså de klip de har valgt at vise, er det dét du også regnede med at de ville vise, eller har de valgt noget helt andet end det du måske troede de ville trække frem?

A: De havde nok valgt noget andet end hvad jeg havde regnet med. Jeg havde håbet på at de ville vælge netop den del, som jeg ønskede, men man laver så meget interview eller så mange interviews at de er så lange, så de kan ikke vise det hele, og man vil jo gerne have alt med, men... og det er lige det de har vist... Jamen de viser som regel det man tænker ej nej nej det håber jeg ikke kommer med, og det er jo klart.

K: Ja

A: Altså, og sådan er det bare. Hø hø. Eller Gud, sagde jeg det? Det er jo tit med de her reality shows, at de bli'r først vist senere hen, altså nogle måneder efter de er optaget. Altså men man... livet fortsætter. Du... kommer meget nemt hurtigt ind i den normale hverdag, får et nyt arbejde, kæreste... hvis du får det... øhh... lever det normale liv. Og så lige pludselig så... kommer det hele frem igen og alle følelserne... kommer op i en. Og så er man sådan tilbage igen og Gud nej, sagde jeg det? Ej fuck. Og hvad så hvis de viser dét jeg sagde, ej det ka' jeg huske at øhh... jeg sagde sådan og sådan, bare de ikke viser det og ganske rigtig så er det der kommer på. Det er som regel det man ikke selv vil ha' kommer på, men det er jo det man har sagt.

K: Hvordan har du det så med at det er de ting de viser? Som du ik'...?

A: Igen, jeg har tilmeldt mig til det. Øhh... og sådan er det bare. Jeg kan ikke gå og pive bagefter, og så sige eejjj, eejjj!!! Gid jeg havde sagt sådan! (suk) Jo, det kan du godt, men sådan er det, det er jo sådan jeg følte i situationen og sådan er det bare. He! Den eneste jeg kan beskyjde, det er mig selv. Der skal også meget til at manipulere – virkelig.

K: Ja, men de kan stadigvæk godt klip', altså, som de vil jo.

A: Ja, men det er også begrænsninger for hvor meget de kan klippe.

K: Ja.

A: Når jeg ser på de andre deltagere også, os' som jeg kender dem herfra, jamen så er det kun nogle enkelte jeg ville sige at de ikke var dem selv – at de var anderledes, når man så dem uden for. Men størstedelen har været fuldstændig – øhh – dem selv. Altså som de sir' det, de er blevet fremvist som de har opført sig dernede.

M: Hva' så når du kom hjem, hvordan var øhh livet så for dig? Oplevelsen af det?

A: Jamen altså, når du kom hjem og hvordan livet var?

M: Jamen det...

A: Der er begrænsninger, det er jo ikke alle der ved, du, du har været dernede, altså du siger det er en ferie du er taget på.

M: Mhh

A: Og at du så skal ned og lave tv-optagelser, finder folk først ud af når det bliver offentliggjort.

M: Ja

A: Vi blev offentliggjort mens vi var dernede... Og når du kommer hjem, jamen det er en tom følelse. Fordi man er vant til det der, man er vant til de mennesker og – der er hele tiden mennesker omkring en, 24 timer. Du har alt til rådighed og lige pludselig så kommer du hjem og du har ikke nogen kameraer, du skal ik, det ligger et sted i baghovedet, man er på fordi omgivelserne er anderledes end man er hvad vant til ... og så kommer jeg tilbage til den normale hverdag og der er ikke nogen der ser på dig, du har ikke nogen micro-ports du skal have på og du skal ikke, du har ik' begrænsningen for hvor du må gå ud henne. Altså det er et gyldent bur du er inden i, i sådan nogen reality shows.

M: Du, du siger flere gange at blive set og være på. Hva' følelse giver det dig?

A: Jeg får et kick ud af det – det gør jeg ... jeg nyder det. Og.. jeg arbejder også som bartender hehe. Og det er klart, du er i spotlyset, at det er her og nu, de få sekunder du kan glæde dig. Det er dig alle øjnene hviler på. Og ja ... jeg ved ikke... det baare ...

M: Det er det du gerne vil? ... Så snakker du om at du også vil ha', skrive en bog eller lave et program, det er den der du søger, at få lov at blive i de kendtes verden?

A: Jeg synes der er meget stor forskel på at være kendt og anerkendt. Alle kan blive kendte. Jeg kan gå ud og slå en ihjel, du kan lave et bankrøveri, komme på forsiden af Ekstra Bladet, jamen så er du kendt. At det måske så ikke lige er den måde at blive kendt på, men du er kendt. Hvorimod anerkendt, er du musiker, præsterer du noget, præsenterer du noget, bygger noget op, jamen så er du anerkendt i det du laver. Det kan man så også være i nogen af de andre tilfælde, i nogle miljøer høhø. Men – her, jamen kendt, ja! Altså, men jeg savner det ikke fordi jeg kender selv en helvedes masse kendte mennesker, og det er da meget sjovt, men det er ikke det jeg opsøger,

på den måde. Forstået sådan at ... Jamen det er da en fed livsstil, men der er stadig, der følger en masse ulemper med også, og det finder man først ud af når du er der. Det der er det sjove ved det, jeg har ligesom prøvet det, okay, fået den opmærksomhed, synes det er sjovt, vil gerne noget mere med det.

M: Det vil sige, så du kunne godt finde på at melde dig til et nyt program?

A: Ja! Sagtens! Helt hehe ... Trilogien skal afsluttes på en eller anden måde.

M: Og du tror det bliver ved trilogien?

A: ... Det er igen. Hvad er programmet og hvad er handlingen i det? Temptation og paradise det har været to scoreprogrammer, flirteprogrammer, årh jah, jeg elsker da at flirte, jeg synes det er sjovt.

M: øhh ... så det er derfor du har meldt dig til de programmer, frem for andre, eller har du meldt dig til andre?

A: Ikke – nej! Jeg har meldt mig til de to, og det har været så – været dem. Men jeg har fået tilbudt big brother også øhh ... det takkede jeg pænt nej tak til.

M: Hvorfor gjorde du det?

A: Dels fordi det var i Danmark, årh.. jamen, der var ikke den samme luksus. Altså, der er jo også noget i det. Jeg betaler en pris, ved min sjæl og min tid. Du gør det her gratis, du får ikke noget for det. Så derfor, så skal jeg også have noget ud af det. Og det får jeg ved, i form af en rejse, for straks når du ryger ud, jamen så har du en ferie,

hvor alt er betalt. Og der er ikke nogen kameraer, altså, det er federe at blive stemt ud som den første og nyde livet udenfor, end det er derinde, og være under et pres.

M: Okay

A: Så det, det er derfor jeg tilmeldte mig lige de to. Luksus, ferie, flirt, sjov og ballade. Havde det været Ibiza eller noget, jamen så havde jeg også tilmeldt mig, altså så længe man er ude for Danmark ... jeg fik også tilbudt "Singles" da det var der, hvis I kan huske det?

M: Meget vagt.

K: Hvorfor var det så at du valgte at gå ind i programmet igen? Jeg går ud fra du blev tilbudt at komme med igen.

A: Jo

K: Du sagde jo, at det, altså det var faktisk bedre når du var blevet stemt ud, der havde du en ferie ud af det.

A: Jo men, jeg kunne også bare tage på ferie i Thailand, altså, det er at du bliver stemt ud, men i håb om at du kommer tilbage igen. Det er at jo mere tv tid man kan få, jo bedre er det. Altså for mit vedkommende, sådan er jeg som person. Jeg synes det er meget sjovt, selvom det er underligt at se sig selv på en skærm. At de kan klippe det som de gerne vil. Det gør at man elsker af nogen og hadet blandt andre.

M: Det har du det fint med? At du er hadet bla..

A: Altså, du vil aldrig nogensinde blive elsket af alle. Sådan, sådan nogen mennesker findes der ikke. Der vil altid være en eller to der ikke kan li' personen.

M: Man kan sige, du ... du udsætter dig jo så bare for en større gruppe. Ved, ved at udstille dig selv?

A: Jo men som du selv sagde før, at det er showbiz, du er på i den her uge, og hvis du ikke gør mere ud af det, jamen så er du glemt. Altså der er nogen få mennesker der stadig vil kunne huske dig, men størstedelen har glemt dig. Så er der så et nyt show, der er på. Så vil fokus være på dem.

M: Så, så du valgte at gå ind igen, for at få den ekstra kamera tid, når du var der?

A: Jeg valgte at gå ind igen, fordi jeg stadigvæk ... havde noget uafsluttet derinde, og ... jamen oplevelsen, flyve derned igen, og hen og skabe ravage og vinde pengene, altså nu var jeg så tæt på pengene. Så...

M: Og give det en chance mere?

A: Ja, men der er også øhh med de reality shows, der er også forskel på hvor meget der er spil, og hvor meget der rent faktisk er planlagt.

M: Det var så også et af de næste spørgsmål om dit syn på reality shows når man har været med i et?

A: Meget, rigtig meget.

M: I hvilken retning?

A: Første gang jeg sad og så big brother øhh... Det var før temptation begyndte, der, der hylede de jo da der var en der forlod stedet, og man tænkte ”Hold kæft hvor er de pivede, come on, altså ta’ en tudekiks og smil, så slemt kan det ikke være. Det var den ene ting, hvor, hvor jeg så fandt ud af, når man er med i det, man får virkelig knyttet nogle bånd, de eneste der ved det, det er dem, deltagerne der er i det, og de omgivelser man er i, at det er kun dig og de andre, vi har det her sammen, og man får knyttet nogle bånd, man er 24 timer sammen og op ad hinanden, ned ad hinanden hele tiden. Så man får de bånd, og det er klart man bliver ked af det, selv hvis fjenden kommer til skade eller den man hader mind., mest at, forlader eller der sker noget med personen, så er det klart, så får man en dårlig smag og... Altså man har noget sympati med ham, selvom han er ens fjende eller man ikke kan li’ ham, jamen så har man stadig noget, nogen følelser for personen. Så det er i hvert fald den ene side. Det andet punkt, det er, at det seerne ser, er jo en brøkdelt, af hvad der rent faktisk sker. Og der er det jo, man kan godt blive manipuleret ud fra det der er sket. Men igen, hvis du skulle vise det hele, jamen, det ville tiden, tv tiden ikke være til, og derfor bliver de nødt til kun at vise det som er spændende for dem, som de kan tjene penge på, og det ved du jo også godt, altså når du deltager i et program, du er en vare, altså, du er bare en brik i deres spil. De har siddet med et puslespil, du har ikke en skid at skulle have sagt, du opfører dig bare, hvad du bliver udsat for. Det er ligesom at tage i militæret, altså, ta’ en uge i militæret, ta’ på en rex-tur, der finder du også ud af, hvem er du, når du står i de pressede situationer, når du ikke har spist noget i lang tid og du fryser og du har ikke fået noget søvn, og du skal ta’ nogen øhh, hurtige beslutninger. Det, det er først der man lære sig selv rigtig at kende. Sådan er det også

med reality shows. Du lærer dig først selv at kende, ved at afprøve de grænser. Og sige, jamen hvordan reagerer du uden fra de her situationer.

M: Så du siger der var grænser for hvad der var rigtigt og hvad der var planlagt? Føler du der var mere planlagt end hvad I kunne styre?

A: Jamen alt er jo planlagt! I sådan nogen – ja! Øhh – det er det.

M: Der er ikke noget tilfældigt?

A: Nej! Det vil jeg ikke mene. Det er et skue, det er et skuespil hvor du ikke ved du er skuespiller, sådan kan du også sige det.

M: Føler du at du var type-casted, som man hører fra mange andre shows? ... Type-casted, altså kommet med som en speciel rollefigur.

A: Ja, bestemt! Altså det er jo det de caster på, jeg ved da godt, når jeg kommer der, altså når hører folk sige, jamen jeg skal derved for at møde venner og øhh... få nogen gode venner, jah – bullshit! Altså hvorfor tager du så ikke i byen og får nogen venner der? Altså den der, det er sådan en dårlig undskyldning for egentligt at sige, jamen jeg vil gerne ses. Øhh ... for, sådan et sted der får du ikke venner, jo ... hvis du er heldig så kan du godt få venner. Men de caster jo fra folk, som de ved at, okay, den type kan den, person 1 kan ikke li' person 2, fordi det er en anden type, så er det jo klart - jamen intriger. Og folk æder det råt. Det er jo det der er det sjove at se. Altså, mennesker er bygget sådan at de nyder det, altså intriger og skandaler... det øhh, det er noget, det er et behov de får dækket, ved at kunne se det, at de ikke selv skal opsøge det i deres eget liv, eller deres egen hverdag, deres eget liv.

M: Føler du så du har lært dig selv bedre at kende, efter du har været med?

A: Ja!

M: Du, du har fået mere styr på hvem du er som person?

A: Det gør man jo hver gang ... livet det går. Høhø. Ej, jo – det har jeg. Men også at man ser sig selv på fjernsynet, at man ser. Du kommer ud i den situation, det er svært at forklare.

M: Ja

A: Meget svært. Men du står i den situation, og du agerer, du handler ud fra, sådan som du har det. At det er det jeg føler jeg vil gerne nu. Og så gør du det! Så bagefter så ser du det så på tv, og du lærer utroligt meget af at se det på tv, fordi du ser, okay, ”gud ser jeg sådan ud” at, altså, det, din sjæl bliver taget ud. Du tager dig ud, ligesom et spøgelse og stiller dig udenfor din egen krop og ser, okay, ”nårh det sådan jeg handlede”, altså man kan ikke se det med sig selv, for man ser det igennem sine egne øjne, men at se sig selv udefra. At du ved hvordan du havde det med fornemmelsen derinde, og så se det, at det lærer du utroligt meget af. Du ligger mærke til de forskellige ting, ”hvor er mine hænder henne” og ”gud er min mund åben eller lukket, og hvorfor kigger jeg op, hvorfor kigger jeg ikke ned, hvorfor sagde jeg lige sådan der?” Du har følelserne, men du ser hvordan de andres kropssprog er. Udenfor, og også hvordan du selv agerer ud fra det. Jeg ved ikke om det gav mening, men det, det er utroligt svært at forklare. Fordi du kan jo også bare kan sætte et kamera op, og optage dig selv. Men altså, der, der ved du at okay, jeg har sat kamera op, og hvordan

kan jeg blive placeret i den her situation, som jeg ikke ved hvordan jeg skal takle. Du kan stille kamera op på Rådhuspladsen og stille dig ud midt på - eller Kongens Nytorv og stille dig ud på vejen og stoppe al trafikken, jo, så ville du så kunne se hvordan du reagerede, men det her det er bevidst opsatte situationer, og det er jo også det med psykologer. Der sidder jo psykologer også og kigger ... og de kender os bedre end vi selv kender os selv. Altså personerne, produktionen kender os bedre end vi kender os selv.

M: Så din selvopfattelse, den kan man godt sige er ændret efter du har, altså når du sidder og ser programmet igen?

A: Mmmh, men jeg ved, altså, jeg ved da godt at jeg er specielt castet lige til det, altså type-castet. Fuldstændig! Altså det er jo alle sammen unikke mennesker altså, der, der er nogen få af dem der er standart og så har du dem der skiller sig markant ud.

M: Hva øhh... hvad med konsekvenserne, har de været som du regnede med, eller har der været nogen overraskelser?

A: Jeg har nok været skuffet over at der ikke har været mere fokus på det. At der ikke har været mere sådan – pressedækning. Altså, vi fik lovet en masse. (host) Det gjorde vi da også med temptation, det kan jeg så udtale mig om, temptation. Vi fik lovet at der var en masse presse, og at der nok skulle blive det helt store hit. Øhh... der har ikke været nær så meget som vi har fået i lovning. Jo med temptation, det var et nordisk projekt, der var der utroligt meget i Norge og Sverige, men intet i Danmark. Så ... så er det jo klart, så tog man bare til Norge og Sverige. Men øhh ... jeg synes

ikke der har været så meget. Altså konsekvenserne har jo nok været, at jeg ikke har fået så meget ud af det, som jeg gerne ville.

M: Men, men har du fået noget ud af det så? Af det du gerne ville?

A: En lille smule. Altså man vil jo altid have mere. Eller – det vil jeg i hvert fald gerne som person, stræber altid efter det som er bedre og mere. Ikke dermed sagt at jeg er grådig, det er ikke sådan.

M: Er målet stadig den bog og det program?

A: Ja! Altså det er stadig et mål. Det er også. Der er mange ting. Jeg skal også have mad på bordet og jeg bliver nødt til at have mit fuldtidsarbejde. Jeg vil også gerne pleje mine venner og veninder og sørge for at folk har det godt. Og... altså jeg skal være i motiveret til at skrive. Og lave det, eller gider jeg ikke. Det øhh ... så vil jeg hellere undlade at lave noget, end at gøre det, og ikke være motiveret til det. Det er det samme med reality shows, hvorfor jeg deltog, hvorfor jeg har sagt ja, jamen jeg er motiveret, jeg er frisk på det.

M: Giver det dig noget at blive genkendt i byen?

A: Jamen København er småt. Du har nettet og der er du også, hvis du er iblandt top-profilerne, bliver du jo også genkendt på den måde. Så ja, det giver mig noget. Den vej, det kunne jeg også blive over nettet. Men, det giver alligevel noget et eller andet, også at, det hele, det tv. Altså, det er lidt det der kendis og man kommer med til nogen steder, hvor du normalt ikke kan komme med, som almen person. Årh ... ja,

man kender mange af de andre kendisser, og ja, du, man kan følges i deres selskab. Jo ... det giver da et kick. Det gør det.

M: Det er sjovt, fordi på den ene side der siger du, at du kender mange kendte og du vil ikke have hele pakken, men du vil egentlig gerne have det gode af det kendte, med at blive set og få kicket og være på.

A: Men der er da også det negative altså, man bliver jo nødt til at smage det sure før man kan vide hvad der sødt, hehe altså.

M: Hvis du hele pakken serveret, ville du så tage den?

A: Ja – det ville jeg... Men der er jo også... Altså når man er i, i den lille kendis gruppe, så er det jo, det er jo bare mennesker. Altså jeg er da imponeret over at folk vil koncentrere sig så meget, det, det er da også det der er, sådan er fascinerende, at folks liv er så kedelige at de gider at interessere sig for andres liv. Jamen rygter, hvorfor opstår rygter? Og hvorfor taler folk om andre mennesker. Det er spændende, det giver dem et eller andet. Bare fordi de ikke, de får ikke det i deres egen hverdag, så derfor opsøger de det hos andre.

M: Så du har ikke noget imod at være sådan lidt, de har ikke noget imod, eller du har ikke noget imod at de opsøger din verden?

A: Jeg er meget smigret over det, hehe, det må jeg ærligt indrømme, jamen jeg er da dybt fascineret over at folk vil bruge tid på det.

M: Ser du selv reality-shows?

A: Ja -men ikke storfan.

M: Ikke sådan hver aften?

A: Lige med det har gør jeg (suk). Der er da nogen man ser mere end andre. Hvis Amazing race, kommer det til Danmark, jamen så er det klart, så vil jeg melde mig til det, hvis I kender det.

M: Du må godt hurtigt lige forklare hvad det er, bare.

A: Amazing race er hvor du er 11 par, eller, ja 11 par, afhængig af. Øh ja 11 par der er castet øh, med forskellige baggrunde. Nogle er kærester, andre er gift, nogen er familie, nogen er bare venner, nogen er eks kærester. Og så skal de så rejse verden rundt, og så får de udleveret et øh, et billede af en øh, statuette i en eller anden by, og så får de at vide landet, og så skal de så finde frem til den her statuette, eller de får et slogan som er landskendt i landet, eller lokalbefolkningen kender, kender det men øh, de kender det ikke og derfor skal de så opsøge via de lokale og finde ud af hvad er det for et slogan og komme hen til det, åbne et brev, hvor der så står næste destination i brevet. Altså der rejser man rundt i verden, det gad jeg godt.

M: Det vil sige din tid med reality-shows den er ikke slut hvis det står til dig?

A: Nej, slet ikke... Nej, det er da mega sjovt! Altså det er igen, janteloven, jeg går meget imod janteloven, det er også derfor jeg har tilmeldt mig det her også, danskere er, de går i lidt for stramme sko, meget dobbeltmoraliske. Det er også det der er så fascinerende ved de her reality-shows, at gå imod den. Det er jo også derfor, jeg er

nok som den eneste deltager der har udtalt mig ”Ja, jeg er en linselus, jeg vil gerne ses”... Hvor dumt det end lyder, og hvor ondt folk har i røven over det. Tjah

M: Har du noget du vil sige? > spørgsmålet er rettet mod karen <

K: Jeg har lige et enkelt spørgsmål. Du sagde på et tidspunkt at det psykiske spil, det var også noget der fascinerede dig. Kan du uddybe det lidt mere?

A: Ja

(der grines)

K: Det var godt.

A: Skal jeg også gøre det? Jo men selvfølgelig. At sætte folk der ikke er vant til at, nu er jeg selv officer, og har været i militæret, og oplevet hvordan det føles på egen krop at virkelig være presset, altså. Hvor mange de nok ville knække under, og jeg var da også selv ved at knække under. Og er kommet hen i et sted, og så se jamen hvordan vil det normale menneske reagere i det her pres. En dag i de her reality-shows, det føles som en uge. Det er utrolig meget ventetid og, man kan ikke bare lige tage telefonen og ringe til en ven, og hvad nu hvis du ikke kan lide de andre, jamen så er du alene, og hvor lang tid kan du klare at være alene uden at kommunikere med nogen? Og det gør at mange knækker under. Og så er der så nogen, altså nogen af de andre deltagere har også været i militæret, og det giver utrolig meget, for du kan hele tiden reflektere tilbage på det, og så sige: ”Jamen jeg har jo stået i den her situation, og det kunne jeg klare, jamen så kan jeg også klare den her”. Og - det er sjovt at se... Du har de her mange normale mennesker, eller største delen af dem, normale

mennesker, og så se hvordan produktionen går ind og sætter kort ind, psykiske kort, jamen hvordan reagerer de så, hvordan bliver spillet så... Øh, hvilken vej udvikler det sig. Hvad kommer folk hen og siger til dig. Den ene dag så "Ej du er sådan helt vildt skøn" og den anden dag, der øh sviner de dig til, os jamen se hvordan folk de reagerer psykisk. Det fascinerer mig, det psykiske.

K: Synes du selv det var hårdt psykisk?

A: Ikke decideret hårdt, det var en udfordring. Igen du ved, okay, det her det varer altså kun 3 måneder. Det er jo ikke fordi at man bliver taget til fange, og ligesom hvis man er udstationeret og bliver bagbundet, og ved, okay, du ved ikke om du kommer levende herfra, du ved du kommer levende herfra, >paradise< og, hvis det går helt galt, du bliver svinet til, og du bliver fremstillet på en anden måde, end hvad du havde forventet, jamen så kan du altid bare rejse væk fra landet. Altså, slemmere er det ikke.

K: Okay

A: Jamen det øh.. det fascinerer mig, det psykiske i det, og se hvordan reagerer folk under pres, og dels med de typer de har castet, og hvordan de gør, i forhold til hvad de også har sagt de ville gøre. Altså mange mennesker de taler, men handler de også.

K: Det er jo lige det

A: Det er det.

M: Jeg sad og tænkte på, da du var kommet hjem fra temptation, nu er papadise ikke helt afsluttet endnu, men da du kom hjem fra temptation, og der var gået et stykke tid, savnede du så det der med at folk genkendte dig og du var i fjernsynet og er det noget man savner? For der er jo forskel på at være i fjernsynet og så blive filmen, det er sådan mere...

A: Jah, om jeg savnede det. Med temptation der vidste jeg, at okay, fra det blev vist, til og to uger frem, der skal jeg bare leve på det. Der skal jeg simpelthen være så meget i pressen, og jeg skal bare nyde det, og jeg skal bare spille røvsmart med det. Derefter - cut, der er det bare normalt, så er du tilbage til din hverdag. Altså det er sådan en ... du kan ryge en fed, nu har jeg så aldrig prøvet at ryge en fed men, drikke dig stiv, du kommer i en anden verden. Og det samme er det her. Du får en rus, du får et kick, du nyder det. Og så er det færdigt, for så er der ikke mere fokus på dig, og den indstilling har jeg altid haft, det havde jeg da også da jeg meldte mig til det her. Jeg ved da godt, der er en masse tumult opadtil, og der er specielt rigtigt meget, når det er at det er på. Og så er der sådan et lille efterspil og så det færdigt. Altså, så er du nul og niks. Øh, i størstedelens øjne, for så igen, så er der et nyt show der tager over.

M: Men savner du det at være på?

A: Jeg kunne godt tænke mig at blive tv-vært. Og eller være bagved, og så ... og fortælle hvordan de skulle gøre, og have de der koncepter, sådan et gå-i-byen program. Det mangler vi i Danmark. Ikke, ikke sådan hvor der er tre tøser der løber rundt på diskoteker...

(båndudløb)

A: Altså, vi mangler et gå-i-byen program. Hvor man, decideret, går ind, hva', hvordan scorer man egentligt Hvordan er kropssproget egentligt? Nu har jeg stået som bartender i 7 år. Lige fra en person træder ind i lokalet, der kan du finde ud af, godt, hvem er interesseret i den person. Det kan du lynhurtigt se. Selvom de overhoved ikke har talt sammen, men deres kroppe kommunikerer. Og hvis man kender alle de små signaler, så kan du hurtigt forudse, hende der og ham der, de kommer til at være sammen, så kan man bare pege dem ud.

M: Så det kunne du godt tænke dig, også stå bag ved?

A: Ja, eller være foran kameraet. Sammen med nogle venner, tage i byen med skjult kamera. Få nogen geeks, eller nogen som ikke er vant til at gå i byen. Og lære dem op på en måde, så de går hen og bliver players. Jamen altså ... det er ord i kender.

M: Ja ja he he, du behøver heller ikke at forklare.

A: Men ikke player på den negative måde.

M: Der er simpelthen player på en positiv måde?

(der grines)

A: Ja

M: Okay